

Monitor Wsnp

Resultaten en ontwikkelingen van de
Wettelijke schuldsanering natuurlijke
personen over het jaar 2023 (twintigste
meting)

's-Hertogenbosch
2024

N.H.A. Sanders

1 Inhoudsopgave

2	Inleiding	2
3	Van aanvraag tot uitstroom: de cijfers	3
3.1	Aantal verzoeken toelating tot Wsnp	3
3.2	Aantal verzoeken toelating tot Wsnp per rechtbank	4
3.3	Verzoeken tot omzetting faillissement naar Wsnp	5
3.4	Afwikkeling toelatingsverzoeken Wsnp.....	5
3.4.1	Vergelijking toelatingsverzoeken en toepassing Wsnp	6
3.5	Aantal toelatingsverzoeken Wsnp in hoger beroep.....	7
3.6	Toepassing van de Wsnp.....	8
3.6.1	Aantallen toelatingen Wsnp	8
3.6.2	Lopende zaken.....	11
3.7	Uitkomsten van Wsnp-zaken	12
3.7.1	Beëindiging van schuldsaneringen, 2019 t/m 2023	13
3.7.2	Afloop van Wsnp-trajecten naar looptijd.....	13
3.7.3	Hoger beroep tegen tussentijdse beëindiging Wsnp	16
3.8	Wsnp-bewindvoerders	17
4	Dwangakkoord, moratorium en voorlopige voorziening	19
4.1	Verzoeken om toepassing van drie voorzieningen	20
4.1.1	Verzoeken om toepassing dwangakkoorden.....	21
4.1.2	Verzoeken om toepassing moratorium	22
4.1.3	Verzoeken om toepassing voorlopige voorziening	23
4.2	Afwikkeling verzoeken om toepassing voorzieningen	23
4.2.1	Afwikkeling verzoeken om toepassing dwangakkoorden	23
4.2.2	Afwikkeling verzoeken om toepassing moratorium.....	25
4.2.3	Afwikkeling verzoeken om toepassing voorlopige voorziening	26
5	Resultaten regelingen rechtsbijstand en Wsnp	27
5.1	Toevoegingen in cijfers	27
5.2	Afwikkeling verzoeken op basis van toevoeging	29
5.3	Vergoedingen regelingen rechtsbijstand.....	30
6	Helpdesk Bureau Wsnp	31
6.1	Statistieken telefonische helpdesk.....	31
7	Bijlagen	34
7.1	Bijlagen hoofdstuk 2	34
7.2	Bijlagen hoofdstuk 3	39
7.3	Bijlage 1: nieuwsartikel Bureau Wsnp over de Wet tot wijziging van de Faillissementswet [...]	42

2 Inleiding

De Wet schuldsanering natuurlijke personen¹ (Wsnp) is van kracht sinds 1 december 1998. Het betreft een schuldsanering gericht op natuurlijke personen die in ernstige betalingsmoeilijkheden verkeren. Met de Wsnp wil men voorkomen dat natuurlijke personen tot in lengte van dagen door schuldeisers achtervolgd worden, wanneer zij eenmaal in een problematische financiële situatie terecht zijn gekomen.

De Raad voor Rechtsbijstand (de Raad) monitort de werking van de Wsnp. De resultaten en ontwikkelingen worden jaarlijks gerapporteerd in de Monitor Wsnp, en heeft als doel de stand van zaken aangaande de Wsnp te rapporteren en de effectiviteit daarvan kritisch te volgen. Voor u ligt de 20^e meting van de Monitor Wsnp, waarin de gegevens en ontwikkelingen van 2023 uiteengezet staan, vergeleken met de cijfers van de afgelopen vijf jaar.

Deze monitor geeft een update van:

- Verzoeken om toepassing van de Wsnp;
- Verzoeken om toepassing van een dwangakkoord, moratorium, en voorlopige voorziening;
- Afwikkeling van de verzoeken;
- De duur van de trajecten en de wijze van beëindiging;
- Afhandeling van zaken in hoger beroep;
- Het aantal actieve Wsnp-bewindvoerders;
- Resultaten van Rechtsbijstand.

In deze monitor worden de uitkomsten van rechtbanken met elkaar vergeleken. Deze vergelijking is vaak niet goed mogelijk op basis van absolute aantallen; de ene rechtbank ontvangt namelijk veel meer verzoeken dan een andere rechtbank. Om een goede vergelijking te kunnen maken, wordt van elk arrondissement het absolute aantal per 100.000 inwoners van 18 jaar en ouder vergeleken.

In 2023 stemden de Tweede en de Eerste Kamer in met het wetsvoorstel tot wijziging van de Faillissementswet^{2, 3}. De wijziging van de Faillissementswet heeft als doel een betere aansluiting mogelijk te maken tussen de minnelijke schuldregeling en de Wsnp, en is op 1 juli 2023 in werking getreden. De eerste trajecten die deze nieuwe regels volgen zijn in de tweede helft van 2023 van start gegaan. Deze monitor bevat de eerste toelatingscijfers van deze 'nieuwe' trajecten.

In 2023 zijn door de rechter in totaal 1.884 schuldsaneringen uitgesproken, een klein aantal méér ten opzichte van 2022. Voor het eerst in elf jaar is het aantal toelatingen tot de Wsnp niet afgenomen.

De cijfers van 2023 tonen daarnaast aan dat de Wsnp, net als voorgaande jaren, een zéér hoog slagingspercentage heeft; minimaal 91% van de trajecten eindigt met een schone lei of anderszins positief.

¹ Faillissementswet, titel III.

² Kamerstukken 35915; Stb. 2023, 87.

³ Wet tot wijziging van de Faillissementswet ter verbetering van de doorstroom van de gemeentelijke schuldhulpverlening naar de wettelijke schuldsaneringsregeling natuurlijke personen in werking (Stb. 2023, 87). In [bijlage 1](#) vindt u een samenvatting van deze wetswijziging.

3 Van aanvraag tot uitstroom: de cijfers

Dit hoofdstuk maakt het aantal verzoeken tot toelating tot de Wsnp inzichtelijk en licht deze toe. Daarnaast geeft het de afwikkeling van de verzoeken weer, zowel landelijk als per rechtbank. Paragraaf 2.4 zet de details van toelatingsverzoeken in hoger beroep uiteen.

3.1 Aantal verzoeken toelating tot Wsnp

In de eerste helft van 2023 is een verlaagd aantal ingediende toelatingsverzoeken Wsnp zichtbaar. Het is aannemelijk dat burgers hun toelatingsverzoek aanhielden totdat de Wet tot wijziging van de Faillissementswet [...] ⁴ in werking was getreden. Dit zodat hun Wsnp-traject achttien maanden zou duren (in plaats van zesendertig maanden). In juli, na de inwerkingtreding van de wetswijziging, was er een kleine opleving zichtbaar van het aantal ingediende verzoekschriften.

In 2023 hebben 3.926 natuurlijke personen een verzoekschrift ingediend om toegelaten te worden tot de Wsnp. Ten opzichte van 2022 zijn er 57 verzoeken minder ingediend; een procentuele daling van 1,4%. Ten opzichte van 2019 zijn er 4.231 verzoeken minder ingediend; een procentuele daling van 52%.

Het verzoekschrift toelating tot de Wsnp kan pro forma worden ingediend als het gepaard gaat met een verzoek voor (één van) de dwangvoorzieningen, te weten een moratorium ⁵, dwangakkoord ⁶ en de voorlopige voorziening ⁷.

In 2023 zijn 1.850 pro forma verzoeken ingediend. Ten opzichte van 2022 is dat een afname van 83; een procentuele daling van 4,3%. Ten opzichte van 2019 zijn er 2.915 minder pro forma verzoeken ingediend; een procentuele daling van 61%.

[Tabel 1](#) geeft de aantallen van de toelatings- en pro forma verzoeken weer van de afgelopen vijf jaar. [Figuur 1](#) geeft de cijfers weer in een lijndiagram.

Tabel 1: Totaal aantal verzoeken toelating tot Wsnp, 2019 t/m 2023

Categorie verzoek toelating Wsnp	2019	2020	2021	2022	2023
Verzoek toelating Wsnp	8.155	5.844	4.721	3.983	3.960
Excl. dwangvoorziening	4.453	2.821	1.939	1.726	1.889
incl. één of meerdere dwangvoorziening(en)	3.702	3.023	2.782	2.257	2.071

Bron: Raad voor de Rechtspraak

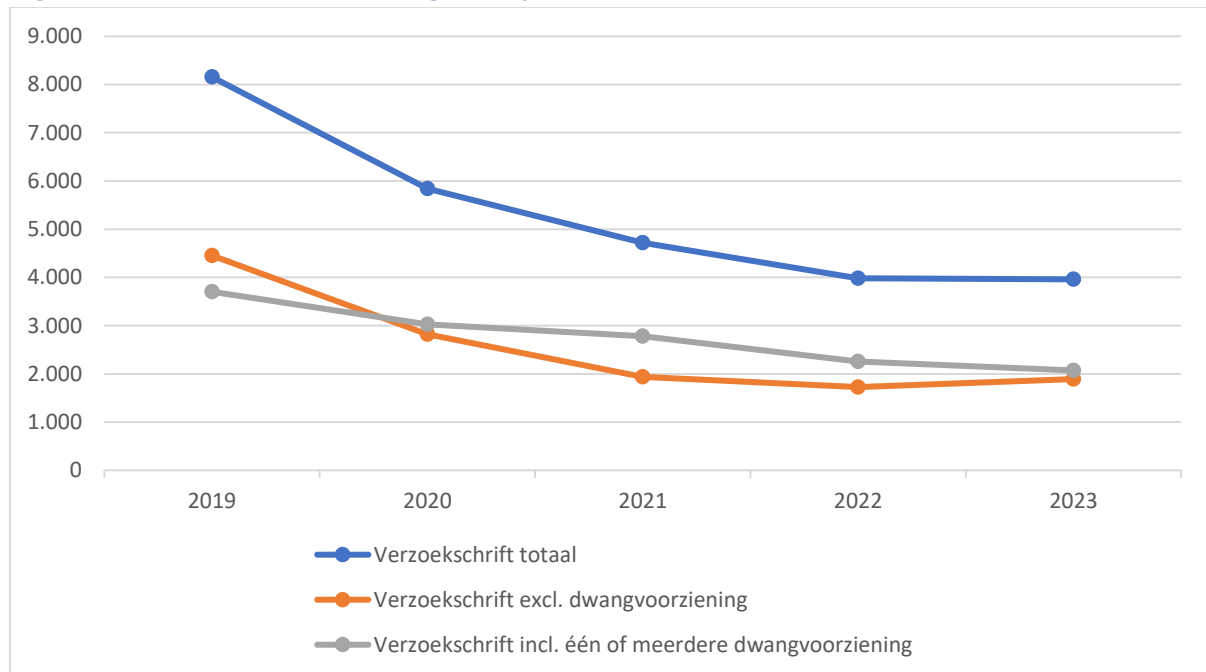
⁴ Wet tot wijziging van de Faillissementswet ter verbetering van de doorstroom van de gemeentelijke schuldhulpverlening naar de wettelijke schuldsaneringsregeling natuurlijke personen in werking (Stb. 2023, 87).

⁵ Zoals bedoeld in art. 287b Faillissementswet.

⁶ Zoals bedoeld in art. 287a Faillissementswet.

⁷ Zoals bedoeld in art. 287 lid 4 Faillissementswet.

Figuur 1: Totaal aantal toelatings- en pro forma verzoeken, 2019 t/m 2023.

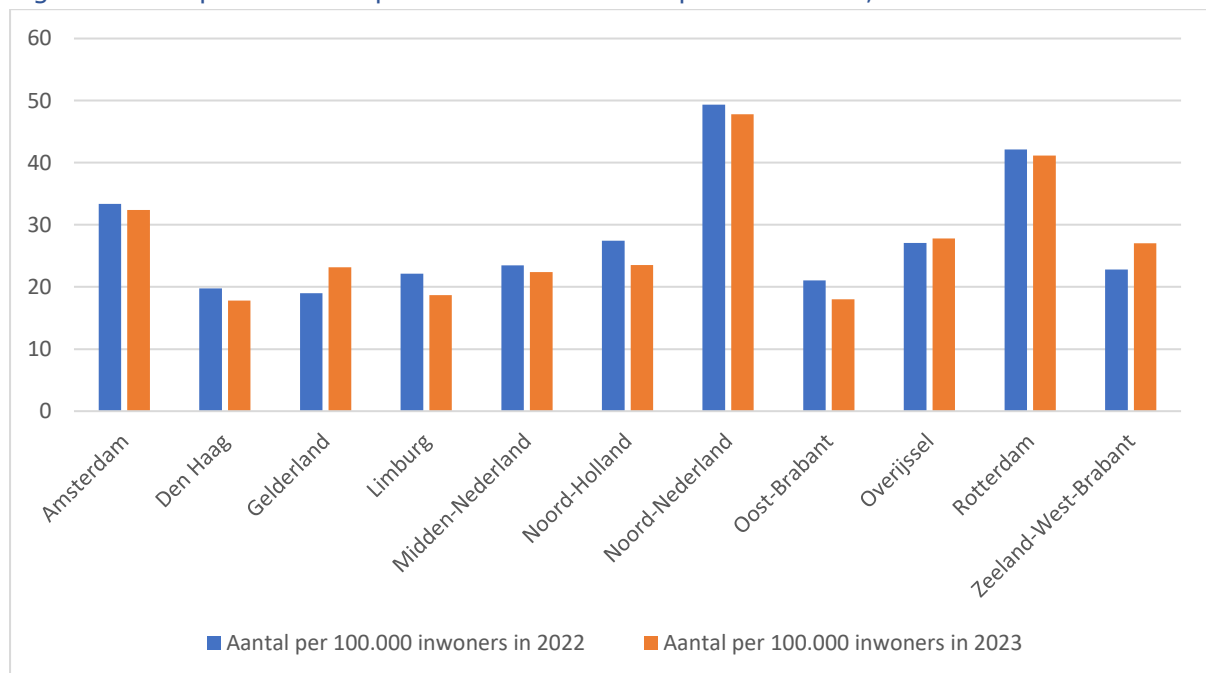

Bron: Raad voor de Rechtspraak

3.2 Aantal verzoeken toelating tot Wsnp per rechtbank

In [Figuur 2](#) zijn de verzoeken voor toelating tot de Wsnp uitgesplitst per rechtbank en gecorrigeerd naar inwonersaantal. In 2023 werden er in Nederland bij alle rechtbanken tezamen gemiddeld 27 verzoeken per 100.000 inwoners ingediend. In 2022 waren dit er nog gemiddeld 28 per 100.000 inwoners.

Figuur 2: Wsnp-verzoeken per 100.000 inwoners per rechtbank, 2022 en 2023

Bron: Raad voor de Rechtspraak en CBS.

Wanneer er wordt gekeken naar de relatieve aantallen valt op, dat er in 2023 opnieuw bij de rechtbanken Rotterdam en Noord-Nederland de meeste verzoekschriften zijn binnengekomen; respectievelijk 46 en 40 verzoeken per 100.000 inwoners. Het minste aantal verzoeken is ingediend bij rechtbank Oost-Brabant, te weten 17 verzoeken per 100.000 inwoners.

[Tabel B1](#) toont de achterliggende cijfers van de afgelopen vijf jaar.

Bij de meeste rechtbanken is het aantal verzoeken per 100.000 inwoners gedaald. De grootste afname van 4 verzoeken per 100.000 inwoners, vond plaats in het arrondissement Oost-Brabant. In het arrondissement Zeeland-West-Brabant was sprake van de grootste stijging, namelijk 4 verzoeken per 100.000 inwoners.

3.3 Verzoeken tot omzetting faillissement naar Wsnp

In 2023 kwam het absolute aantal verzoeken om omzetting uit op 59, dat zijn er 12 meer dan in 2022. In 2023 hebben de rechtbanken 33 faillissementen omgezet naar Wsnp. [Tabel 2](#) toont de landelijke wijze van afwikkeling in de afgelopen vijf jaar.

Tabel 2: absolute aantallen faillissementen omgezet naar Wsnp

Afwikkeling landelijk	2019	2020	2021	2022	2023
Toegekend	77	85	53	30	33
Afgewezen	8	11	4	3	5
Ingetrokken	2	3	1	4	3
Niet Ontvankelijk	8	3	4	3	4
Overig	6	9	6	7	14
Totaal verzoek omzetting	101	111	68	47	59

Bron: Raad voor de Rechtspraak.

3.4 Afwikkeling toelatingsverzoeken Wsnp

[Tabel 3](#) laat zien hoe de toelatingsverzoeken de afgelopen jaren landelijk zijn afgewikkeld. [Tabel B2](#) toont de afwikkeling uitgesplitst naar rechtbank. In 2023 zijn 3.926 toelatingsverzoeken afgewikkeld. Hiervan zijn 1.884 toegekend, wat neerkomt op 48%.

Tabel 3: Wijze van afwikkeling, incl. pro forma verzoeken, 2019 tot en met 2023

Afwikkelingswijze	2019	2020	2021	2022	2023
Toegekend	4.516	2.912	2.271	1.879	1.884
Afgewezen	1.097	921	851	584	451
Ingetrokken	1.976	1.530	1.439	1.095	982
Niet Ontvankelijk	864	379	284	250	331
Overig ⁸	-	-	-	-	278
Totaal	8.453	5.742	4.845	3.808	3.926

Bron: Raad voor de Rechtspraak.

3.4.1 Vergelijking toelatingsverzoeken en toepassing Wsnp

Tabel 4⁹ toont hoeveel toelatingsverzoeken uiteindelijk leiden tot een toepassing van de Wsnp.

Tabel 4: Ratio toepassing Wsnp per arrondissement in 2023.

Arrondissement	Aantal toelatingsverzoeken	Aantal toepassing Wsnp	Toelatingsratio
Amsterdam	303	73	24%
Den Haag	285	126	44%
Gelderland	402	257	64%
Limburg	178	67	38%
Midden-Nederland	369	164	44%
Noord-Holland	302	158	52%
Noord-Nederland	691	389	56%
Oost-Brabant	218	90	41%
Overijssel	265	168	63%
Rotterdam	605	186	31%
Zeeland/West-Brabant	342	206	60%
Totaal	3.960	1.884	48%

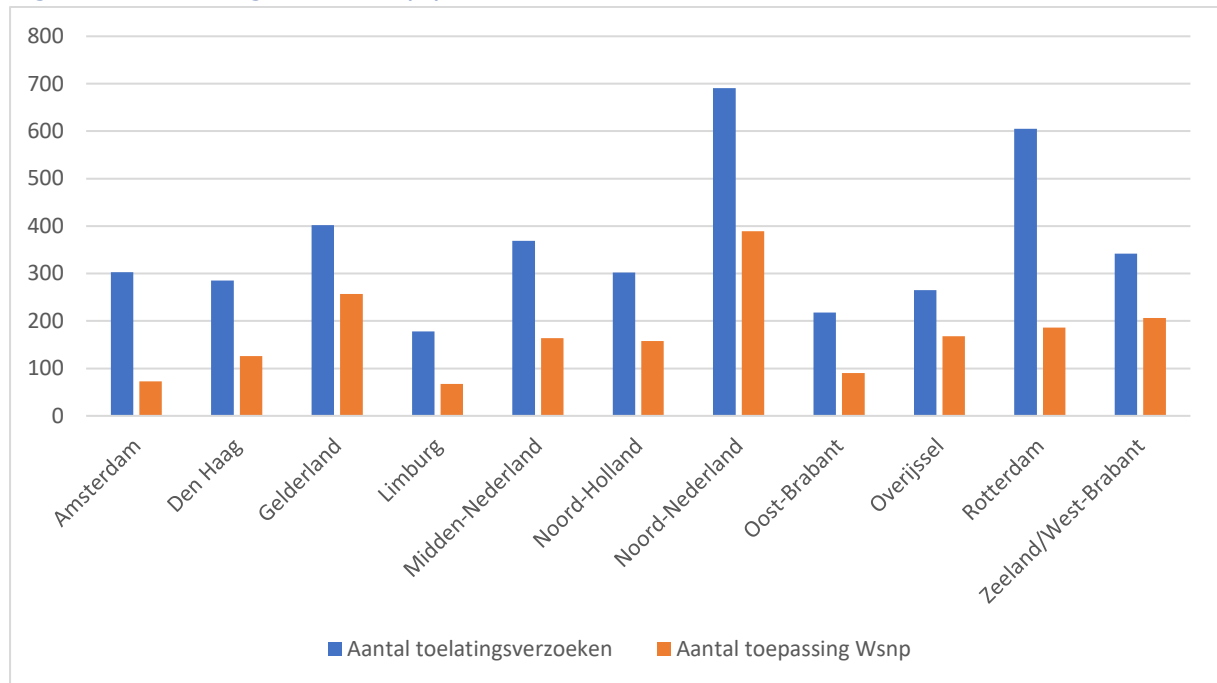
Bron: Raad voor de Rechtspraak.

⁸ Aanvullende informatie: bij het uitwerken van deze monitor is nader onderzoek gedaan naar het verschil tussen het aantal toelatingsverzoeken (3.960) en het aantal afwikkelingen. Hierbij is inzichtelijk geworden dat er, naast de vaste afwikkelwijzen (toegekend, afgewezen, ingetrokken, niet ontvankelijk), nog andere (technische) categorieën bestaan. Deze afwikkelwijzen zijn voor het jaar 2023 samengevoegd onder de categorie 'overig'. Hieronder vallen de afdoeningswijzen: buiten behandeling, onbevoegd, overgedragen, rechtswege vervallen, ten onrechte geregistreerd, vonnis in hoger beroep. Uit deze data wordt duidelijk dat van de 3.960 toelatingsverzoeken er 3.926 zijn afgewikkeld. Onderzocht wordt waarom 34 toelatingsverzoeken niet voorkomen in de afwikkeldata.

⁹ Deze data is een combinatie van [tabel B1](#) en [tabel 3](#).

[Figuur 3](#) verbeeldt deze cijfers in een staafdiagram. Arrondissementen Gelderland en Overijssel passen het vaakst de Wsnp toe, te weten 64% en 63%. Arrondissementen Amsterdam en Rotterdam passen de Wsnp het minste toe, te weten 24% en 31%.

Figuur 3: Toelatingsratio Wsnp per arrondissement in 2023

Bron: Raad voor de Rechtspraak.

3.5 Aantal toelatingsverzoeken Wsnp in hoger beroep

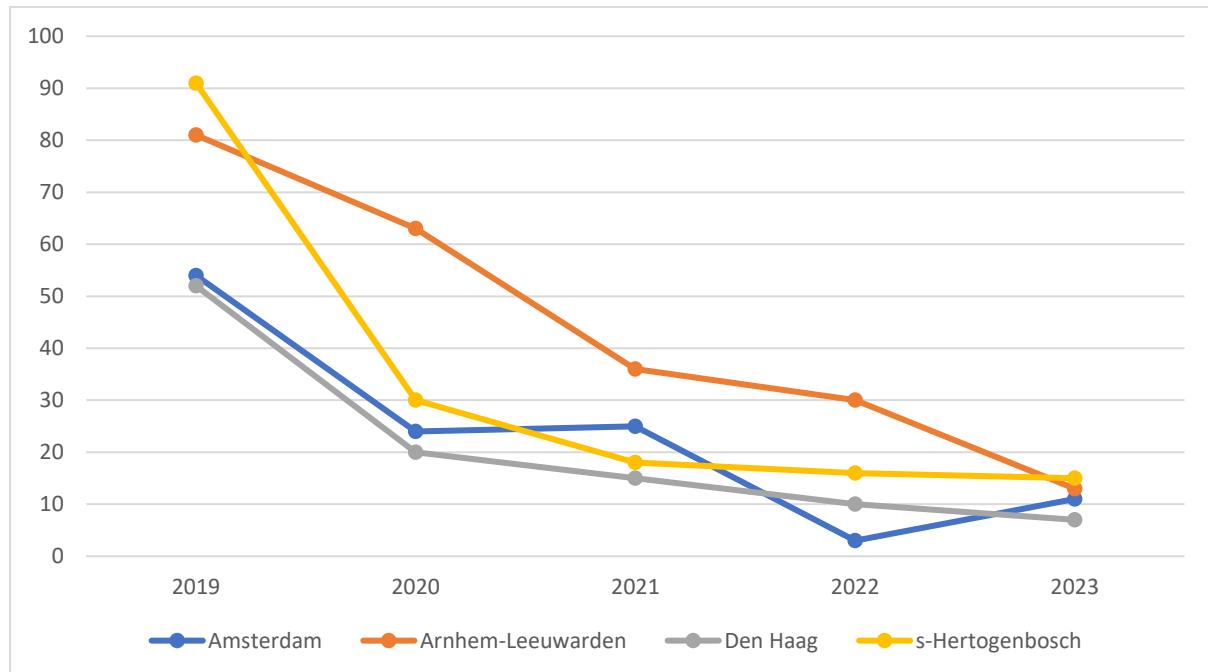
Bij alle gerechtshoven is sinds 2018 een daling van het aantal ingediende hoger beroepszaken te zien. Dit is in lijn met de daling van het aantal Wsnp-zaken.

[Tabel B3](#) toont het aantal toelatingsverzoeken dat in het jaar 2023 in eerste aanleg is afgewezen en waartegen hoger beroep is ingezet. Landelijk is hiertegen 46 keer hoger beroep ingezet. De tabel geeft tevens de onderliggende aantallen per gerechtshof weer.

[Tabel B4](#) laat zien hoe deze hoger beroepen zijn afgewikkeld. Deze gegevens kunnen niet uitgedrukt worden per 100.000 inwoners; daar zijn de cijfers te laag voor.

[Figuur 4](#) toont het aantal afgewezen toelatingsverzoeken waartegen hoger beroep is ingesteld, per gerechtshof gedurende 2019 t/m 2023.

Figuur 4: Hoger beroep tegen afwijzing Wsnp, per gerechtshof, absolute aantallen, 2019 tot en met 2023

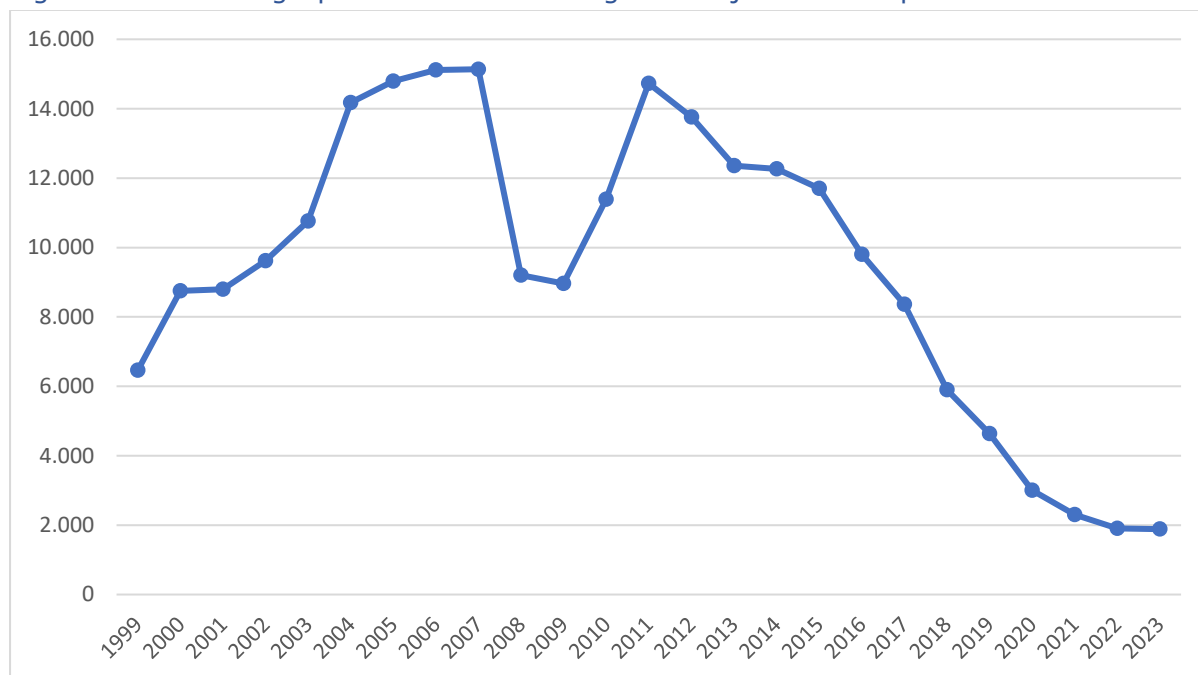
Bron: Raad voor de Rechtspraak.

3.6 Toepassing van de Wsnp

3.6.1 Aantallen toelatingen Wsnp

In 2023 zijn door de rechter in totaal 1.884 schuldsaneringen uitgesproken, vijf méér dan in 2022. Voor het eerst in elf jaar is het aantal toelatingen tot de Wsnp niet afgenomen. [Figuur 5](#) laat het jaarlijkse verloop van de absolute aantallen zien. [Tabel B5](#) toont de achterliggende cijfers.

Figuur 5: Aantal uitgesproken schuldsaneringen naar jaar van uitspraak

Bron: Raad voor Rechtsbijstand. Opmerking: voetnoot ¹⁰ licht de breuk in de trendlijn van 2008 – 2009 toe.

[Tabel 5](#) toont het aantal toelatingen per maand in 2023. [Figuur 6](#) visualiseert deze cijfers.

Tabel 5: aantal toelatingen Wsnp per maand, 2023

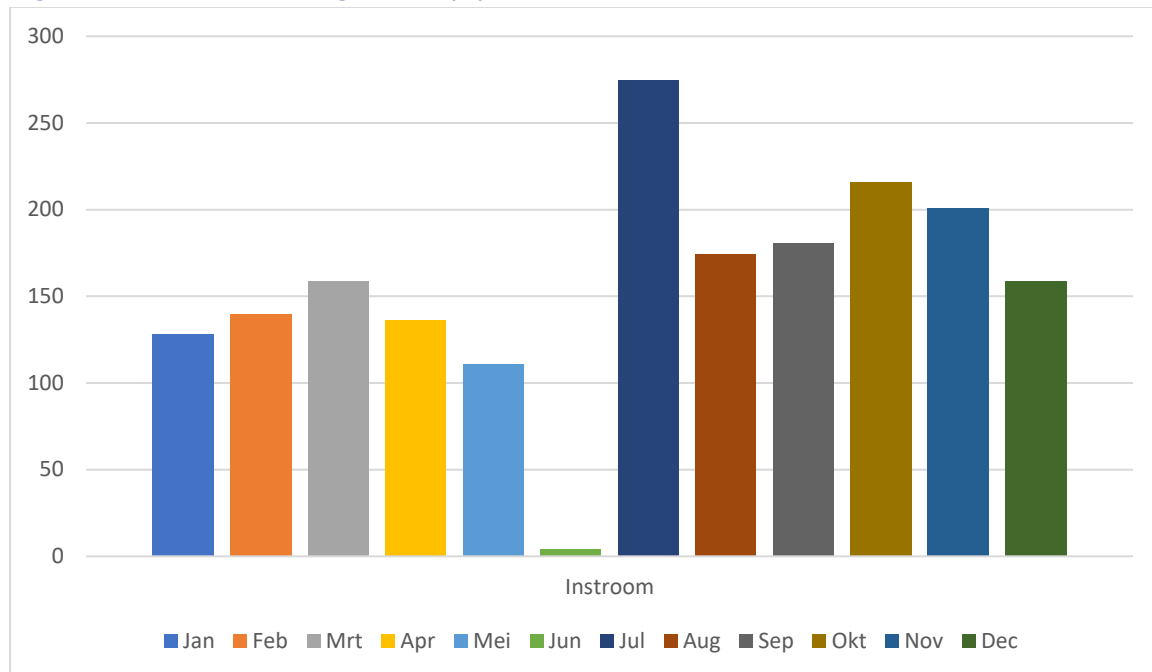
Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
128	140	159	136	111	4	275	174	181	216	201	159

Bron: Raad voor Rechtsbijstand

Het is aannemelijk dat veel schuldenaren hun toelatingsverzoek uitstelden tot 1 juli 2023, de dag waarop de gewijzigde Faillissementswet in werking trad. Dat verklaart het lage aantal toelatingen in vooral de maand juni.

¹⁰ Aanvullende informatie: de aanleiding van de breuk in de trendlijn van de jaren 2008 en 2009 is de wetwijziging van de Faillissementswet die per 1 januari 2008 van kracht is geworden. De wetwijziging bracht met zich mee, kortgezegd, strengere toelatingscriteria, meer nadruk op de minnelijke schuldregeling, en de introductie van het dwangakkoord. Zie [Monitor Wsnp: Vijfde Meting \(2008\) § 1.2](#) voor de inhoudelijke details.

Figuur 6: aantal toelatingen Wsnp per maand, 2023

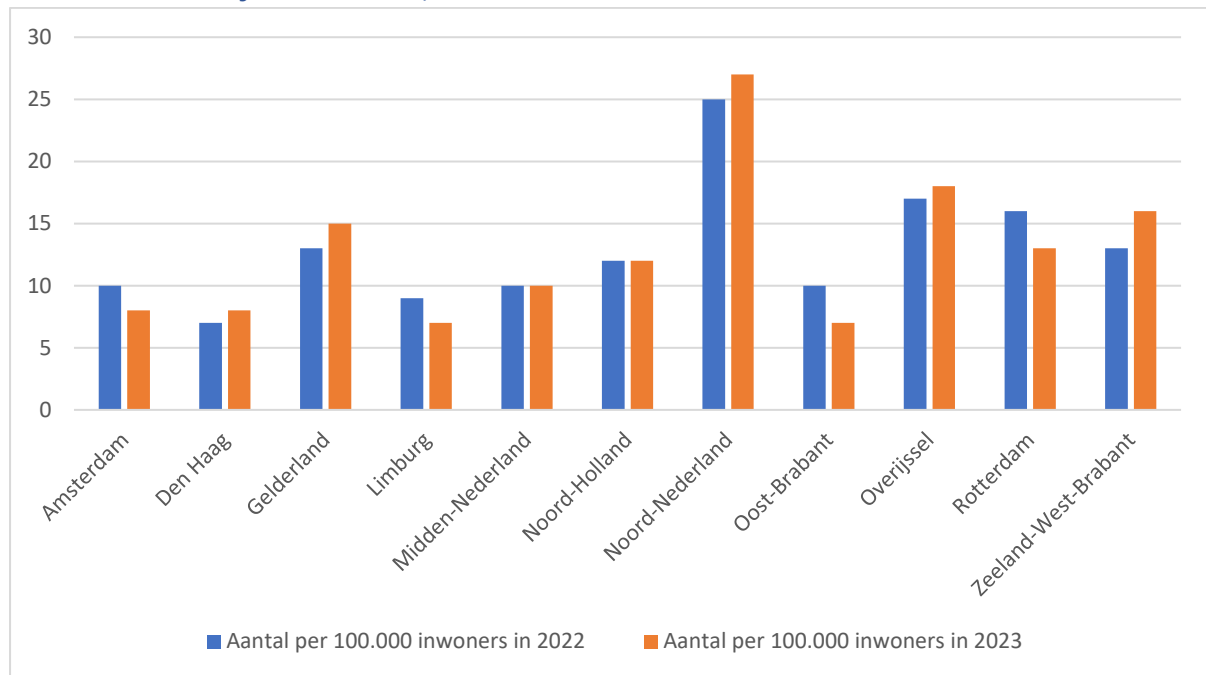
Bron: Raad voor Rechtsbijstand

[Tabel B6](#) geeft de absolute en relatieve aantallen weer per arrondissement. De arrondissementen Noord-Nederland en Overijssel spraken de meeste schuldsaneringen uit,; respectievelijk 27 en 18 per 100.000 volwassenen.

De rechtbanken van de arrondissementen Oost-Brabant en Limburg spraken de minste schuldsaneringen uit; respectievelijk zeven per 100.000 volwassenen.

[Figuur 7](#) laat zien dat de relatieve aantallen van uitgesproken schuldsaneringen uiteenlopen per arrondissement. Ten opzichte van 2022 toont zich een licht stijging van de instroom bij het arrondissement Zeeland-West-Brabant. Bij de arrondissementen Rotterdam en Oost-Brabant daalde de instroom ietwat.

Figuur 7: Aantal uitgesproken schuldsaneringen per arrondissement, per 100.000 inwoners van 18 jaar en ouder, 2022 en 2023

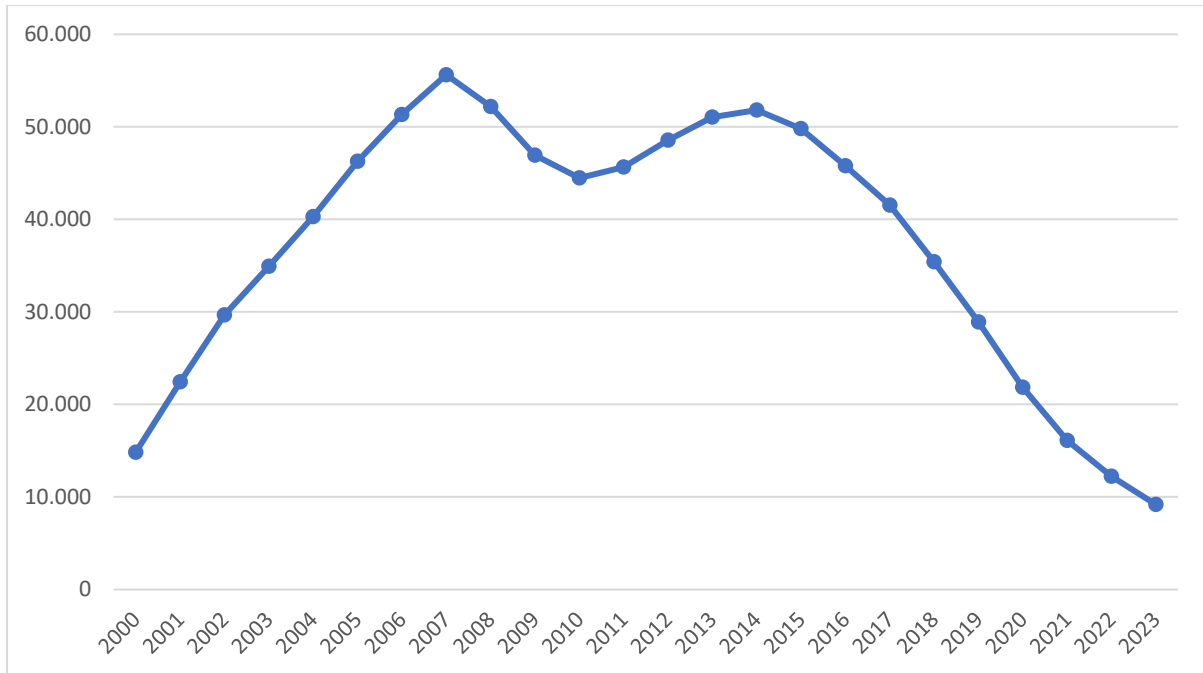
Bron: Raad voor de Rechtspraak en CBS.

3.6.2 Lopende zaken

In deze paragraaf wordt met een 'lopende zaak' bedoeld: een schuldsaneringszaak die in een bepaald jaar heeft gelopen. Een zaak die in een bepaald jaar gestart is, telt mee als lopende zaak in dat jaar. Hetzelfde geldt voor een zaak die in een bepaald jaar beëindigd is: die telt ook mee in dat jaar.

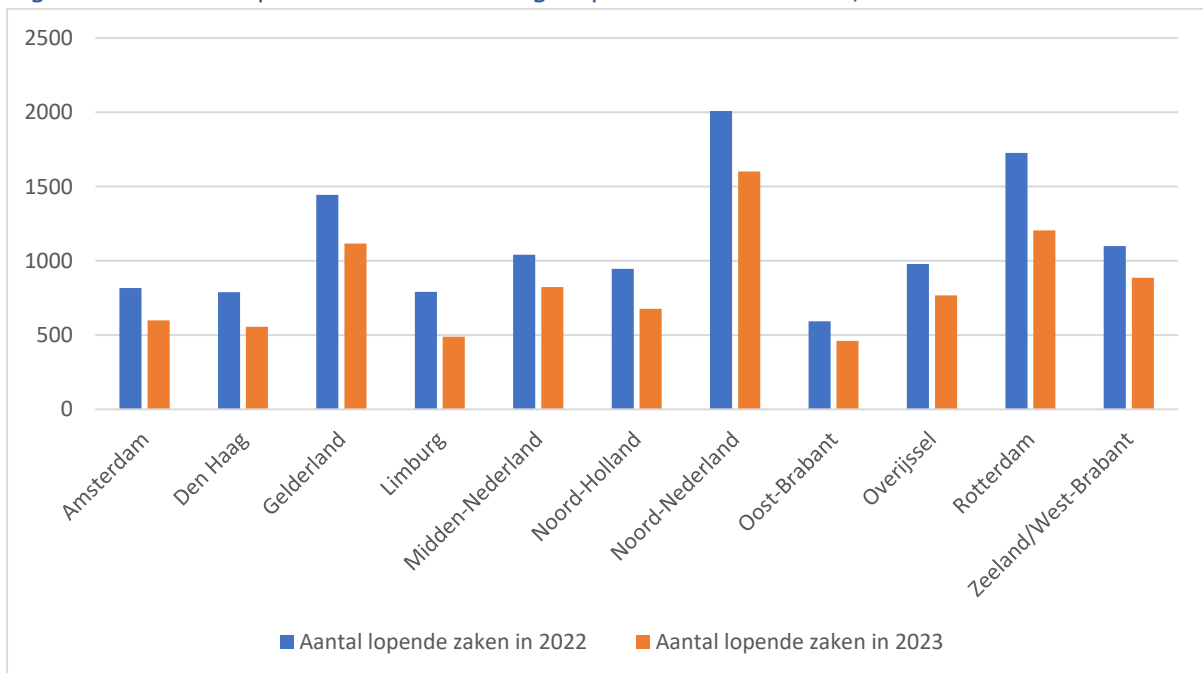
[Figuur 8](#) laat het aantal lopende schuldsaneringen zien vanaf 2000. In 2023 waren er in totaal 9.183 lopende schuldsaneringen. [Figuur 9](#) toont het aantal lopende schuldsaneringen per arrondissement in 2022 en 2023. Bij alle arrondissementen is het aantal lopende schuldsaneringen in 2023 opnieuw afgenomen ten opzichte van het jaar daarvoor. De landelijk gemiddelde afname ten opzichte van 2022, ligt rond de 25%. [Tabel B7](#) geeft het aantal lopende schuldsaneringen per arrondissement weer.

Figuur 8: Aantal lopende schuldsaneringen, 2000 tot en met 2023

Bron: Raad voor Rechtsbijstand.

Figuur 9: Aantal lopende schuldsaneringen per arrondissement, 2022 en 2023

Bron: Raad voor Rechtsbijstand.

3.7 Uitkomsten van Wsnp-zaken

Deze paragraaf geeft weer hoe schuldsaneringen door de jaren heen eindigden. Subparagraaf 2.8.3 gaat in op hoger beroepszaken tegen tussentijdse beëindigingen.

3.7.1 Beëindiging van schuldsaneringen, 2019 t/m 2023

[Tabel 6](#) laat zien hoeveel en op welke wijze schuldsaneringen zijn beëindigd in 2019 t/m 2023. In 2023 zijn 3.057 schuldsaneringen beëindigd, waarvan 2.634 (86%) met toekenning van een schone lei en 142 (5%) anderszins positief. In totaal eindigden 199 schuldsaneringen negatief, ofwel in een faillissement ofwel in een beëindiging zonder schone lei. Dat is slechts 6,5% van het aantal beëindigingen. Dit betekent dat minimaal 91% van de schuldsaneringen positief eindigt. Van 82 schuldsaneringen (3%) is onbekend hoe deze beëindigd zijn.

Tabel 6: Wijze van zaakbeëindiging, aantallen en percentages, 2019 t/m 2023

Beëindigingsgrond	2019	2020	2021	2022	2023	% '19	% '20	% '21	% '22	% '23
Toekenning schone lei	8.457	7.020	4.884	4.120	2.634	89,49%	87,89%	86,78%	84,58%	86,16%
Akkoord	87	80	48	40	27	0,92%	1,00%	0,85%	0,82%	0,88%
Alle vorderingen zijn voldaan	159	105	169	216	74	1,68%	1,31%	3,00%	4,43%	2,42%
Hervatten betalingen	98	36	38	61	41	1,04%	0,45%	0,68%	1,25%	1,34%
Geen schone lei	549	414	268	202	156	5,81%	5,18%	4,76%	4,15%	5,10%
Faillissement	100	94	38	46	43	1,06%	1,18%	0,68%	0,94%	1,41%
Onbekend	0	238	183	186	82	0,00%	2,98%	3,25%	3,82%	2,68%
Totaal	9.450	7.987	5.628	4.871	3.057	100%	100%	100%	100%	100%

Bron: Raad voor Rechtsbijstand

3.7.2 Afloop van Wsnp-trajecten naar looptijd

[Tabel 7](#) geeft weer op welke manier schuldsaneringen zijn beëindigd in 2023, uitgesplitst naar looptijd. [Tabel 8](#) geeft dezelfde gegevens weer in percentages. In deze tabellen is te zien dat procedures¹¹ die korter dan 1,5 jaar duren gemiddeld vaker eindigen zonder schone lei -(25%) of met een akkoord (4%) dan procedures die tussen de anderhalf en drie jaar duren.

Procedures die langer dan drie jaar duren eindigden bijna allemaal met een schone lei. Ongeacht de looptijd eindigden de meeste schuldsaneringsregelingen met een schone lei, waarbij dit percentage hoger wordt naarmate de looptijd toeneemt.

¹¹ Het betreft hier schuldsaneringen die zijn uitgesproken vóór de wijziging van de Faillissementswet van 1 juli 2023.

Tabel 7: Looptijd en beëindigingsgrond in absolute aantallen 2023

Beëindigingsgrond	< 1,5 jaar	> 1,5, < 3 jaar	≥ 3 jaar
<i>Positieve beëindiging</i>			
Schone lei met uitdeling	44	239	1.879
Schone lei zonder uitdeling	85	173	214
Akkoord	10	15	2
Einde: alle vorderingen voldaan	10	43	21
Einde: hervatting betalingen	3	31	7
<i>Negatieve beëindiging</i>			
Faillissement	13	24	6
Géén schone lei, géén uitdeling	62	28	7
Géén schone lei, wél uitdeling	14	22	23
<i>Onbekend</i>	9	21	52
Totaal	250	596	2.211

Bron: Raad voor Rechtsbijstand.

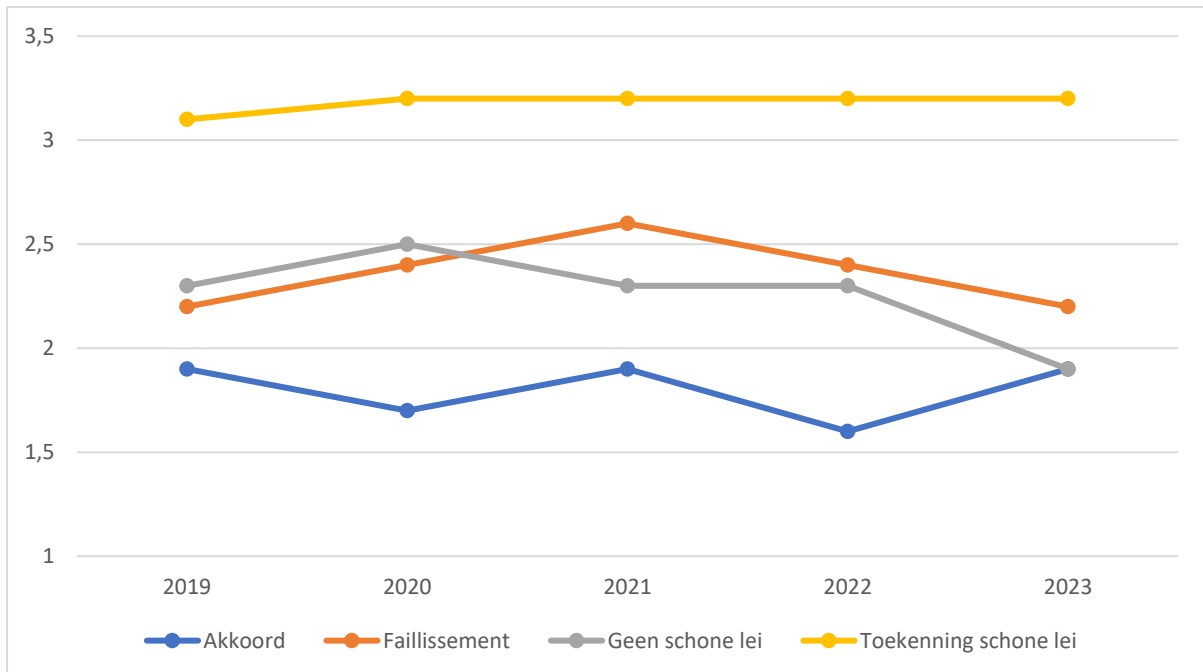
Tabel 8: Looptijd en beëindigingsgrond in percentage

Beëindigingsgrond	< 1,5 jaar	≥ 1,5, ≤ 3 jaar	≥ 3 jaar
<i>Positieve beëindiging</i>			
Schone lei met uitdeling	18%	40%	85%
Schone lei zonder uitdeling	34%	29%	10%
Akkoord	4%	3%	0%
Einde: alle vorderingen voldaan	4%	7%	1%
Einde: hervatting betalingen	1%	5%	0%
<i>Negatieve beëindiging</i>			
Faillissement	5%	4%	0%
Géén schone lei, géén uitdeling	25%	5%	0%
Géén schone lei, wél uitdeling	6%	4%	1%
<i>Onbekend</i>	4%	4%	2%
Totaal	100%	100%	100%

Bron: Raad voor Rechtsbijstand. Opmerking: de percentages worden afgerond, daardoor komt niet elk totaal exact op 100% uit.

[Figuur 9](#) toont de gemiddelde doorlooptijd in jaren naar type beëindiging en eindjaar. Zie [tabel B8](#) voor de achterliggende cijfers.

Figuur 9: Gemiddelde doorlooptijd in jaren, naar type beëindiging en eindjaar, 2019 tot en met 2023

Bron: Raad voor Rechtsbijstand.

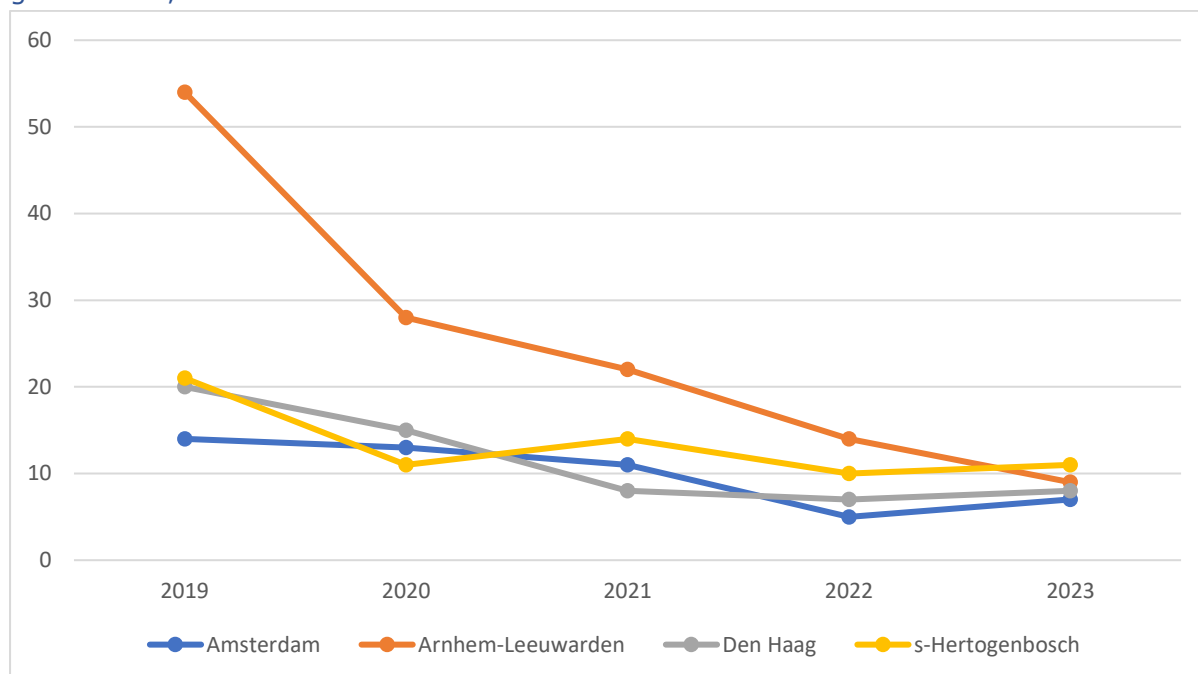
Op grond van deze data kan het volgende geconcludeerd worden:

- Veruit de meeste schuldenaren sluiten de Wsnp af met toekenning van een schone lei.
- De mogelijkheid voor een akkoord wordt meestal onderzocht in het eerste jaar en toegepast vóór het einde van het tweede jaar. Schuldenaren die deze mogelijkheid hebben doorlopen hierdoor niet onnodig lang de Wsnp.
- Voor spijtoptanten en schuldenaren die niet aan de voorwaarden kunnen en/of willen voldoen eindigt het traject meestal binnen 1,5 jaar.

3.7.3 Hoger beroep tegen tussentijdse beëindiging Wsnp

[Figuur 10](#) laat zien in hoeveel zaken hoger beroep is ingediend tegen het vonnis van een tussentijdse beëindiging van de Wsnp. Zie [tabel B9](#) voor achterliggende cijfers.

Figuur 10: Aantal hoger beroepszaken tegen tussentijdse beëindiging Wsnp, per gerechtshof, 2019 tot en met 2023

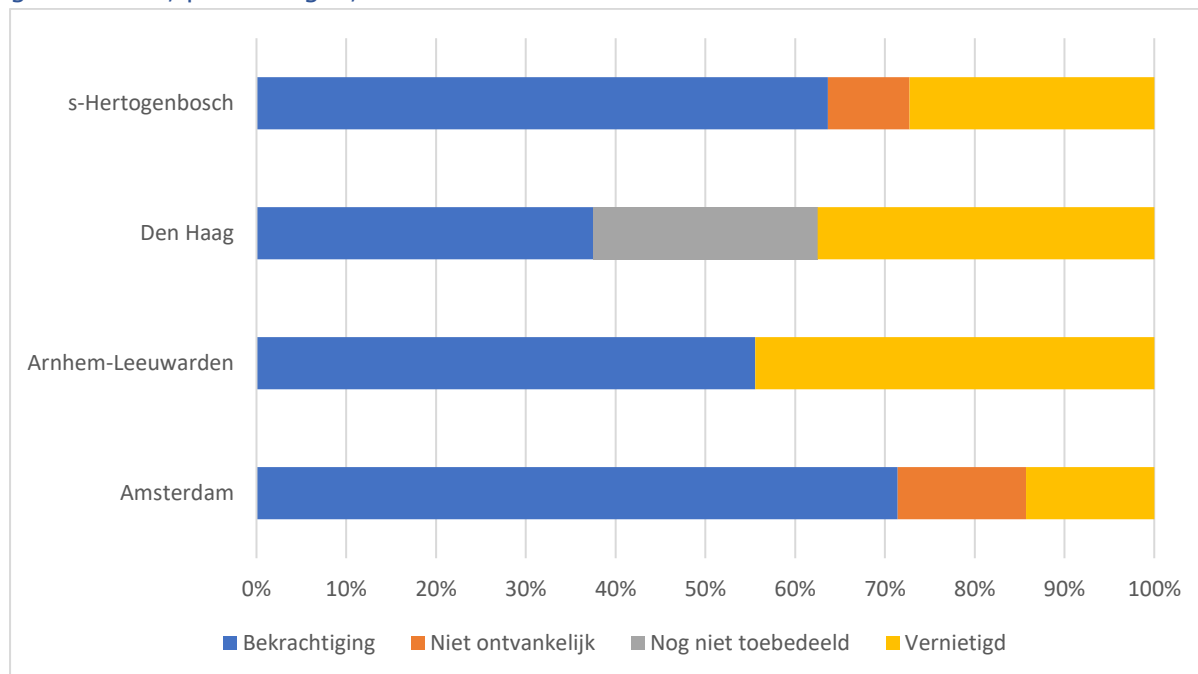
Bron: Raad voor de Rechtspraak.

In 2023 zijn 35 zaken in hoger beroep ingediend tegen een tussentijdse beëindiging van de Wsnp. Gerechtshof 's-Hertogenbosch ontving de meeste, namelijk 11. Gerechtshof Amsterdam ontving de minste, 7.

Van deze hogere beroepszaken werd gemiddeld 31% vernietigd en 57% bekrachtigd. De overige 12% is nog hangende of was niet ontvankelijk.

[Figuur 11](#) toont de afwikkelingen per gerechtshof. Zie [tabel B10](#) voor de achterliggende cijfers.

Figuur 11: Afwikkeling zaken in hoger beroep tegen tussentijdse beëindiging Wsnp, per gerechtshof, percentages, in 2023

Bron: Raad voor de Rechtspraak.

3.8 Wsnp-bewindvoerders

Deze paragraaf beschouwt alle Wsnp-bewindvoerders die in 2023 tenminste één lopende zaak hebben behandeld als actief. Een bewindvoerder die bijvoorbeeld tot augustus een lopende zaak had en in september is uitgeschreven, telt mee in deze telling.

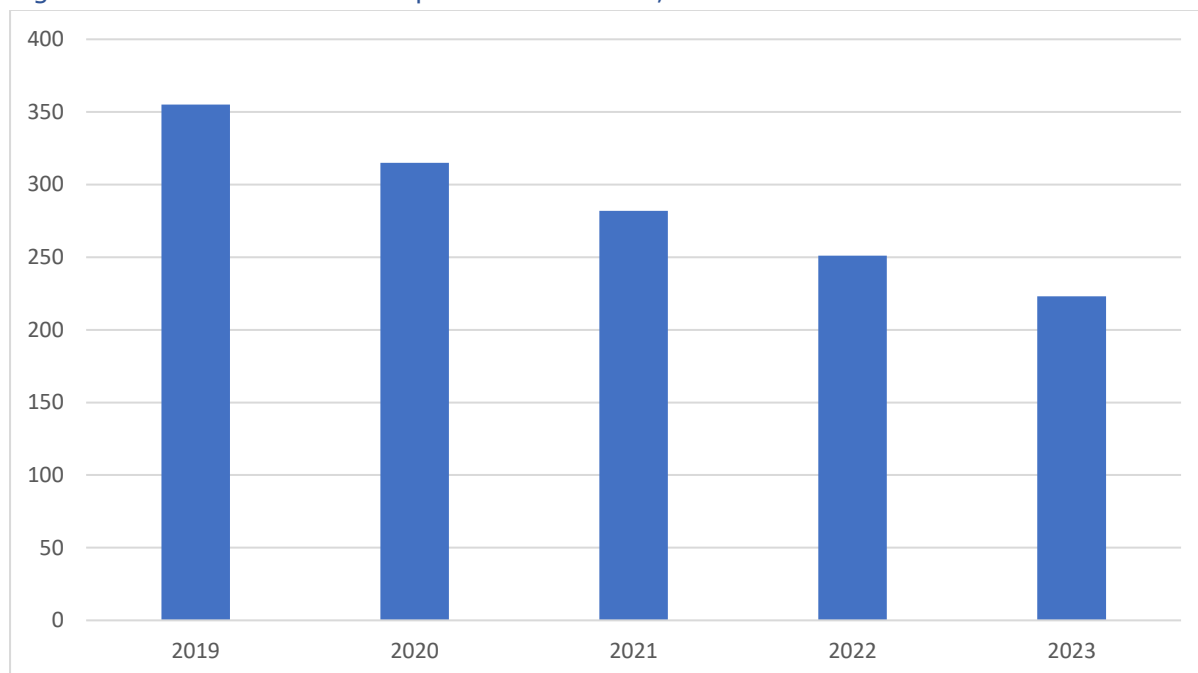
[Figuur 12](#) geeft het aantal actieve Wsnp-bewindvoerders weer voor 2019 t/m 2023.

In 2023 telde Nederland 223 actieve Wsnp-bewindvoerders. Dit is een afname van 28 ten opzichte van 2022, een procentuele daling van 11%.

De groep Wsnp-bewindvoerders bestaat uit 178 bewindvoerders niet-zijnde-advocaat (80%) en 45 advocaat-bewindvoerders (20%).

[Tabel 9](#) toont het aantal arrondissementen waarin de Wsnp-bewindvoerders benoemd zijn in Wsnp-dossiers. Opmerking: de gegevens in tabel 7 zijn op een later tijdstip opgevraagd dan de data in figuur 12. In dit tijdvak zijn er kennelijk een aantal bewindvoerders uitgeschreven, wat verklaart dat het aantal in de tabel 7 (217) afwijkt van dat van figuur 12 (223).

Figuur 12: Aantal actieve Wsnp-bewindvoerders, 2019 tot en met 2023

Bron: Raad voor Rechtsbijstand

Tabel 9: Wsnp-bewindvoerders en aantal arrondissementen waarin ze actief zijn, 2019 tot en met 2023

Aantal arrondissementen	2019		2020		2021		2022		2023	
	Aantal	Procent	Aantal	Procent	Aantal	Procent	Aantal	Procent	Aantal	Procent
Eén	229	73%	205	73%	205	73%	177	71%	156	72%
Twee	55	17%	52	18%	52	18%	50	20%	46	21%
Drie	28	9%	22	8%	22	8%	20	8%	12	6%
Vier	3	1%	3	1%	3	1%	3	1%	2	1%
Vijf	0	0%	0	0%	0	0%	1	0%	1	0%
Totaal	315	100%	282	100%	282	100%	251	100%	217	100%

Bron: Raad voor Rechtsbijstand

4 Dwangakkoord, moratorium en voorlopige voorziening

Dit hoofdstuk besteedt aandacht aan de drie voorzieningen¹² die het minnelijk traject en de aanloop naar de Wsnp versterken. Het gaat om:

- Dwangakkoord¹³: de schuldenaar kan bij zijn verzoekschrift tot toepassing van de Wsnp de rechtbank vragen één of meer schuldeisers die weigeren mee te werken aan een minnelijke regeling, te bevelen alsnog mee te werken aan een minnelijk akkoord.
- Moratorium¹⁴: de rechtbank kan voor de duur van maximaal zes maanden een voorlopige voorziening toekennen om een (aantal) bedreigende situatie(s)¹⁵ af te wenden, met als doel alsnog tot een minnelijk akkoord te komen.
- Voorlopige voorziening¹⁶: de rechtbank kan de voorlopige voorziening toekennen bij spoedeisende zaken¹⁷, om zo tijd te winnen voor het behandelen van een verzoekschrift tot toelating tot de Wsnp.

¹² In de praktijk worden de drie voorzieningen ook wel 'de dwangvoorzieningen' genoemd.

¹³ Zoals bedoeld in art. 287b Faillissementswet.

¹⁴ Zoals bedoeld in art. 287a Faillissementswet.

¹⁵ Gedwongen woningontruiming, beëindiging van de levering van gas, elektra of water, opzegging/ontbinding van de zorgverzekering.

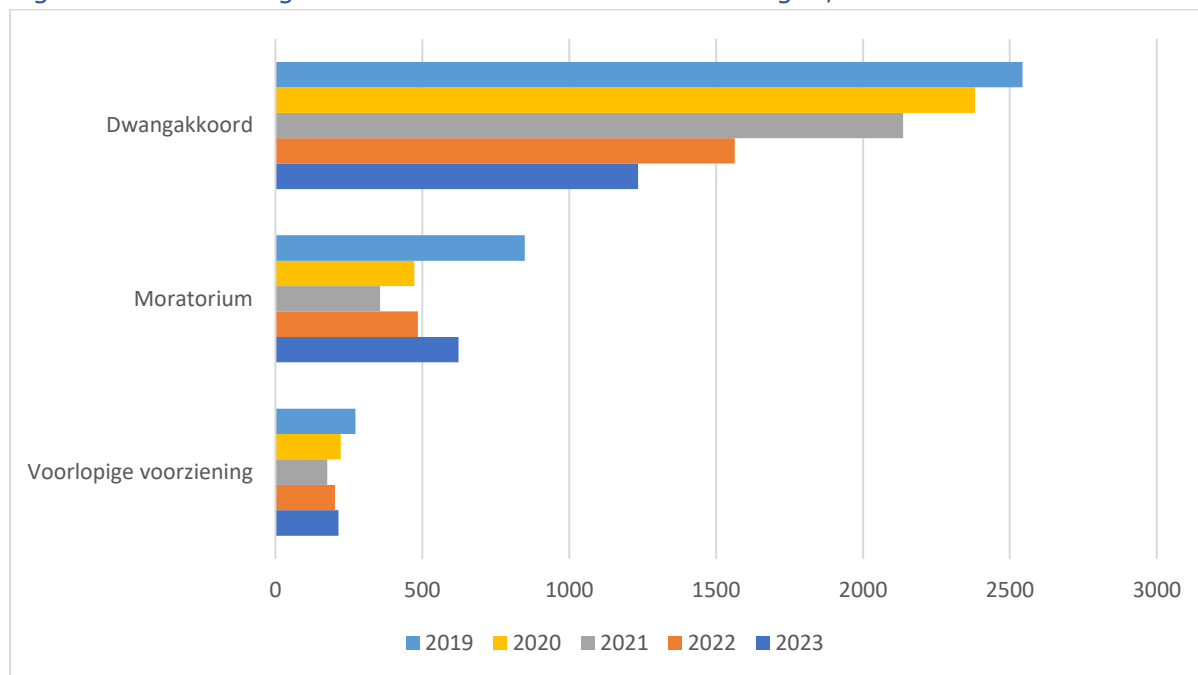
¹⁶ Zoals bedoeld in art. 287 lid 4 Faillissementswet.

¹⁷ Zoals opzegging/ontbinding huurovereenkomst, ontruiming woonruimte, beëindiging van de levering van gas, elektra of water, beslag op loon, uitkering of goederen, verbod op (voorgenomen) gijzeling, enzovoorts.

4.1 Verzoeken om toepassing van drie voorzieningen

In 2023 werden in totaal 2.053 verzoekschriften voor één van de drie voorzieningen bij de rechtbanken ingediend. [Figuur 13](#) toont per voorziening het aantal ingediende verzoekschriften over de afgelopen vijf jaar. [Tabel B11](#) toont het aantal verzoekschriften van de voorzieningen voor 2019 t/m 2023.

Figuur 13: Aantal ingediende verzoekschriften voorzieningen, 2019 tot en met 2023

Bron: Raad voor de Rechtspraak.

Het aantal ingediende verzoeken om een dwangakkoord is in 2023 verder afgenomen. Tot 2018 nam het aantal verzoeken toe tot 2.647. Sinds 2019 is een daling ingezet. In 2023 zijn er 1.234 verzoeken om een dwangakkoord ingediend. Ten opzichte van 2022 is dit een daling van 329 verzoeken; een procentuele daling van 21%.

In 2023 is het aantal verzoeken om een moratorium toegenomen: 623 ten opzichte van 2022 is dit een toename van 138; een procentuele stijging 28%.

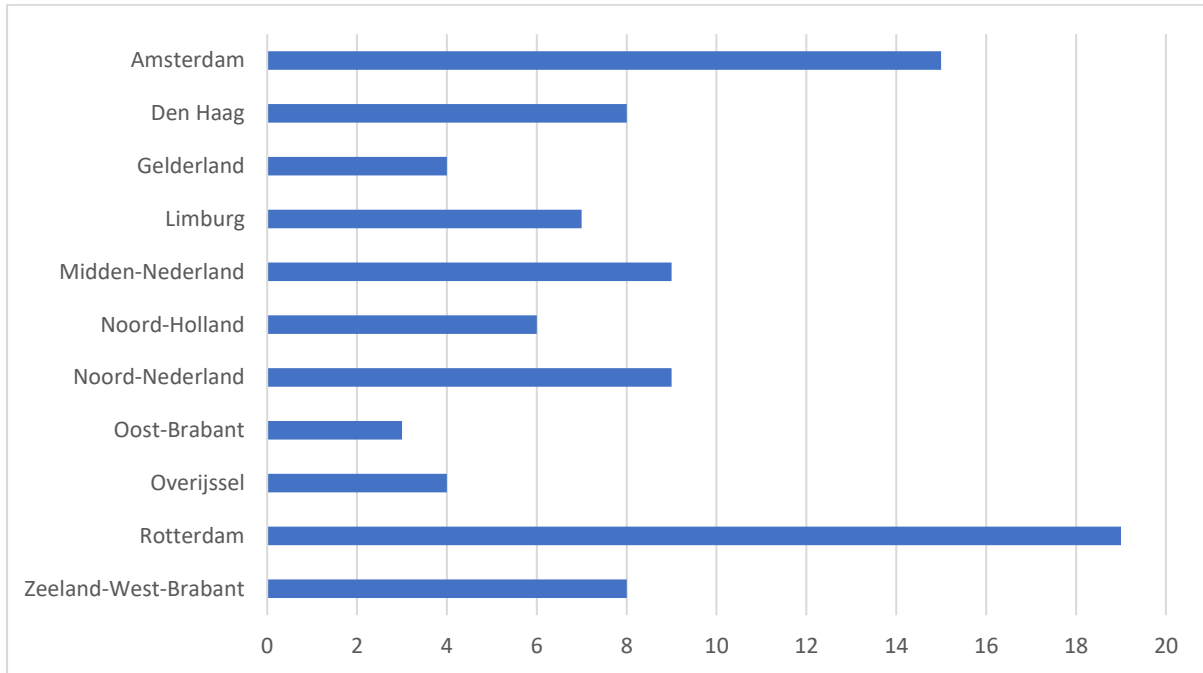
Het jaar 2023 telde 214 voorlopige voorzieningen. In vergelijking met 2022 is dit een toename van 12; een procentuele stijging van circa 6%.

4.1.1 Verzoeken om toepassing dwangakkoorden

[Figuur 14](#) toont het relatieve aantal verzoeken om toepassing dwangakkoord per arrondissement. In 2023 werden verreweg de meeste verzoeken ingediend bij de rechtbank Rotterdam, te weten zeventien verzoeken per 100.000 volwassenen. Het laagste aantal verzoeken om een dwangakkoord werd ingediend bij de rechtbank Oost-Brabant, te weten drie verzoeken per 100.000 volwassenen.

Zie [tabel B12](#) voor de achterliggende cijfers.

Figuur 14: Verzoeken om toepassing dwangakkoorden per 100.000 inwoners van 18+ jaar per rechtbank in 2023

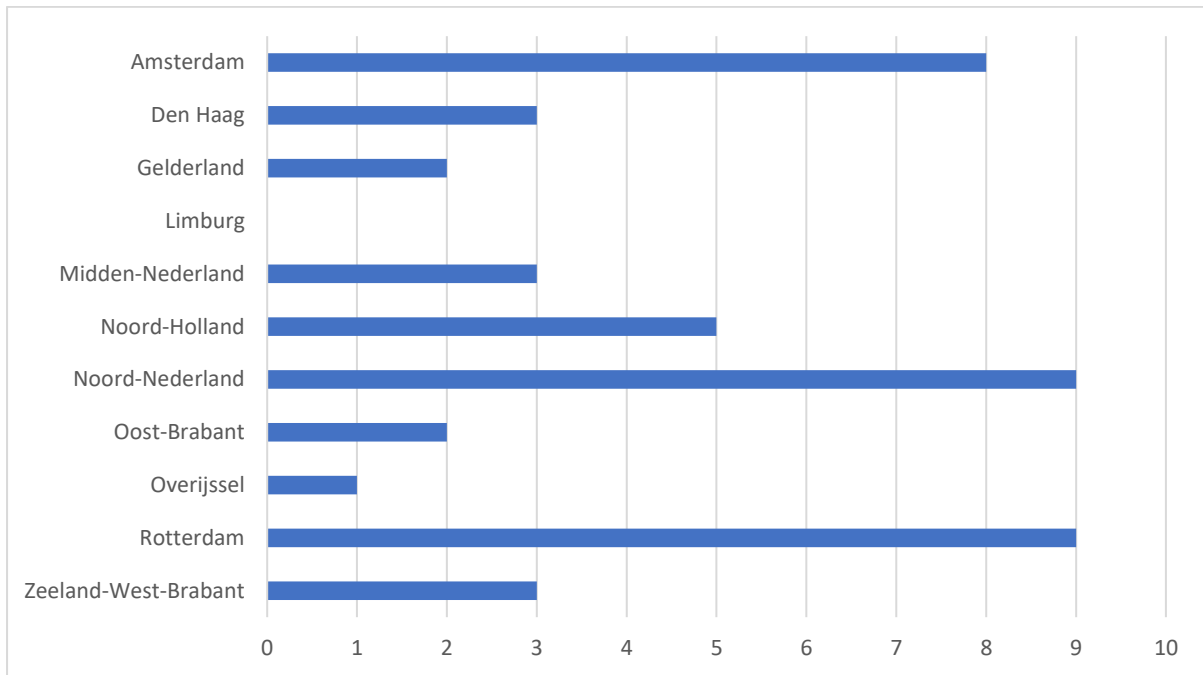

Bron: Raad voor de Rechtspraak.

4.1.2 Verzoeken om toepassing moratorium

[Figuur 15](#) toont het relatieve aantal verzoeken om toepassing van een moratorium. Hierbij behandelen de arrondissementen Noord-Nederland en Rotterdam de meeste verzoeken, te weten negen verzoeken per 100.000 volwassenen. Arrondissement Limburg heeft het minste aantal verzoeken behandeld, in absolute aantallen respectievelijk twee, wat per 100.000 volwassenen neerkomt op nul. Zie [tabel B13](#) voor de achterliggende cijfers.

Figuur 15: Verzoeken om toepassing moratoria per 100.000 inwoners van 18+ jaar per rechtbank in 2023

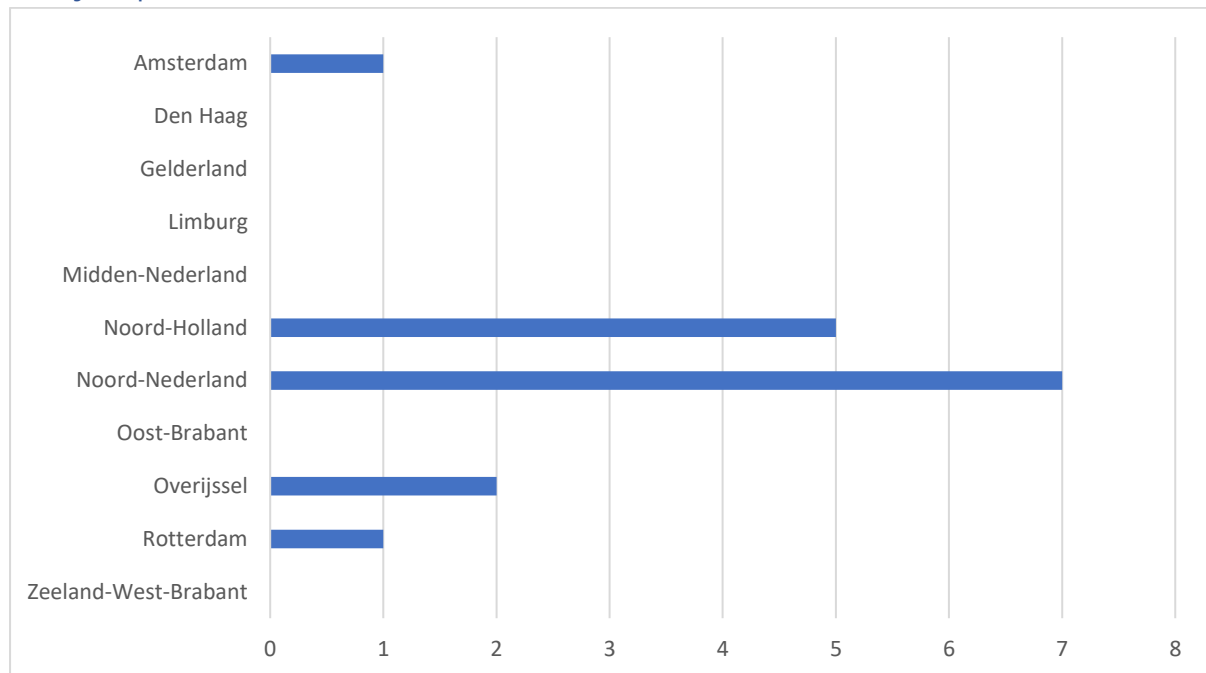

Bron: Raad voor de Rechtspraak.

4.1.3 Verzoeken om toepassing voorlopige voorziening

[Figuur 16](#) toont het relatieve aantal verzoeken om toepassing van een voorlopige voorziening. Bij de voorlopige voorzieningen behandelde rechtbank Noord-Nederland het hoogste aantal verzoeken, te weten zes per 100.000 volwassenen. Bij de overige rechtbanken ligt het relatieve cijfer nauwelijks hoger dan één of zelfs nul. Zie [tabel B14](#) voor de achterliggende cijfers.

Figuur 16: Verzoeken om toepassing voorlopige voorziening per 100.000 inwoners van 18+ jaar per rechtbank in 2023

Bron: Raad voor de Rechtspraak.

4.2 Afwikkeling verzoeken om toepassing voorzieningen

Net als in eerdere jaren zijn er in 2023 tussen de rechtbanken duidelijke verschillen te zien bij het aantal ingediende verzoeken om een dwangakkoord, moratorium of voorlopige voorziening. De volgende paragrafen geven de afwikkelwijze weer en de relatieve aantallen per rechtbank.

4.2.1 Afwikkeling verzoeken om toepassing dwangakkoorden

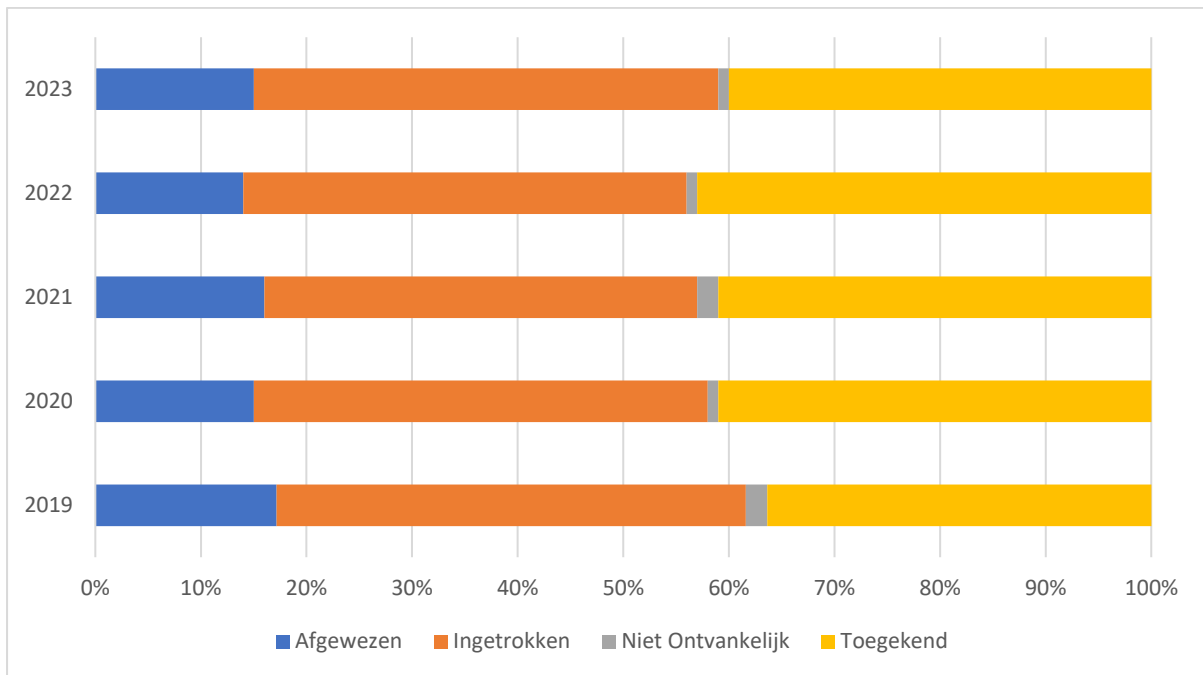
[Figuur 17](#) toont hoe de verzoeken om toepassing van de dwangakkoorden zijn afgewikkeld over de afgelopen vijf jaar. Bij dwangakkoorden valt —net als voorgaande— het hoge percentage intrekkingen op. In 2023 lag dit aantal op 43%. Een kleine stijging ten opzichte van 2022.

Meestal betekent een ingetrokken verzoek om toepassing dwangakkoord, dat de weigerende schuldeiser alsnog akkoord is gegaan met de minnelijke regeling. De minnelijke regeling slaagt dan alsnog. Het dwangakkoord hoeft niet meer ingezet te worden.

[Figuur 18](#) toont per rechtbank de afwikkeling van de verzoeken om toepassing van dwangakkoorden.

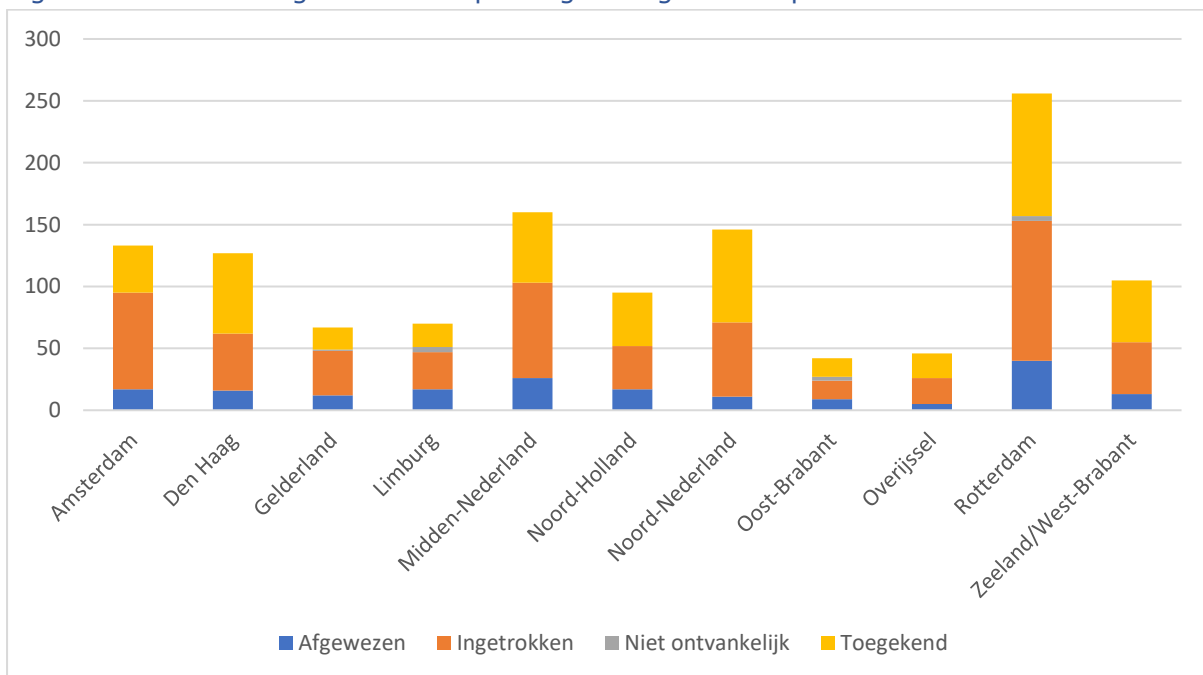
Zie [tabel B15](#) voor de achterliggende cijfers.

Figuur 17: Afwikkeling verzoek toepassing dwangakkoord in percentages, 2019 tot met 2023

Bron: Raad voor de Rechtspraak.

Figuur 18: Afwikkeling verzoek toepassing dwangakkoord per rechtbank in 2023.

Bron: Raad voor de Rechtspraak.

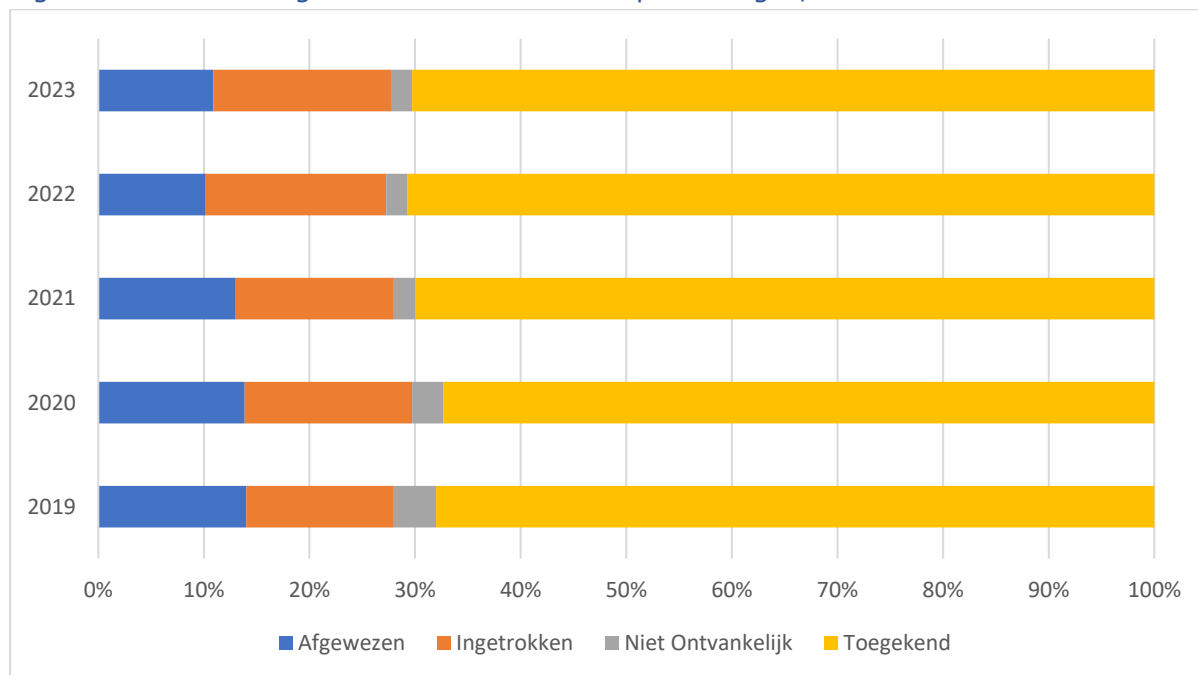
4.2.2 Afwikkeling verzoeken om toepassing moratorium

[Figuur 19](#) toont hoe de verzoeken om toepassing van een moratorium zijn afgewikkeld in de afgelopen vijf jaar. [Figuur 20](#) toont per rechtbank de afwikkeling.

De wijze van afwikkeling van moratoria blijft nagenoeg ongewijzigd. Het percentage toewijzingen ligt erg hoog, net als voorgaande jaren, rond de 70%. Hetzelfde geldt voor het percentage afwijzingen, dit ligt, net als 2022, stabiel rond de 11%.

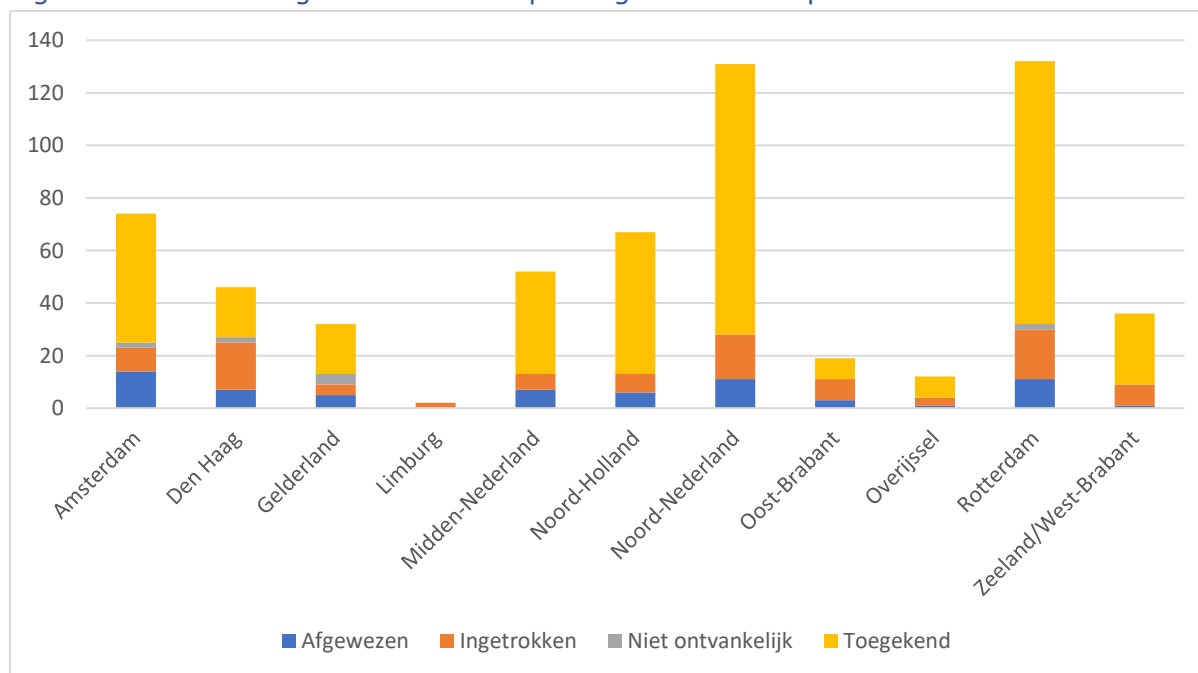
Zie [tabel B16](#) voor de achterliggende cijfers.

Figuur 19: Afwikkeling verzoek moratorium in percentages, 2019 tot en met 2023

Bron: Raad voor de Rechtspraak.

Figuur 20: Afwikkeling verzoek om toepassing moratorium per rechtbank in 2023

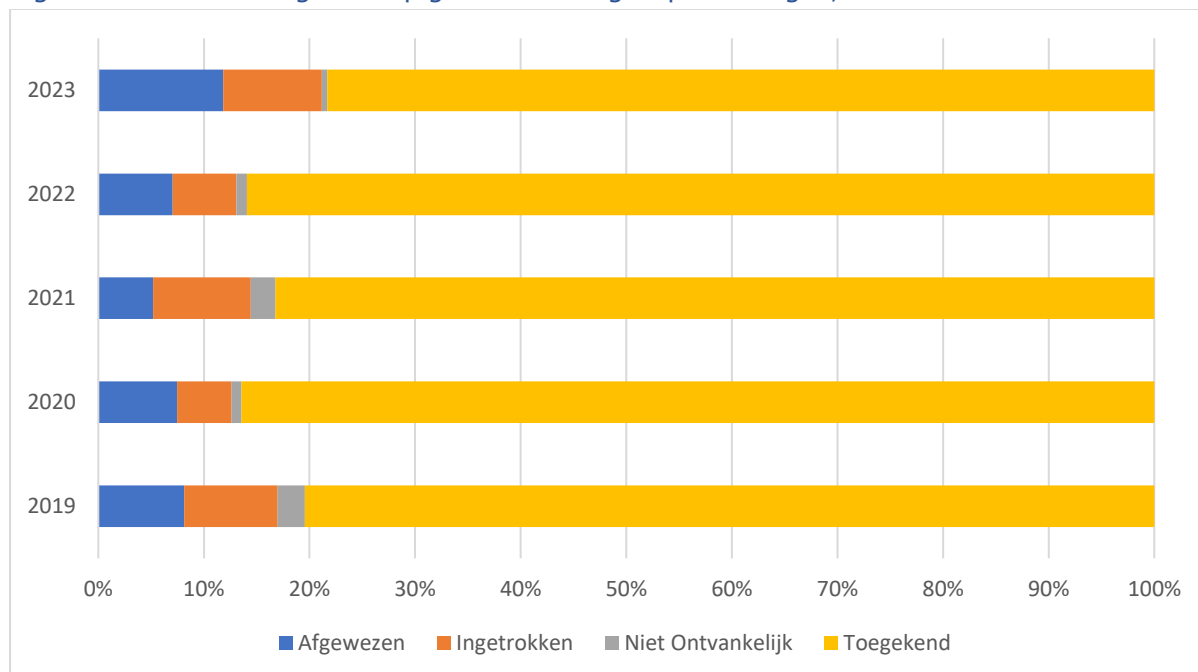

Bron: Raad voor de Rechtspraak.

4.2.3 Afwikkeling verzoeken om toepassing voorlopige voorziening

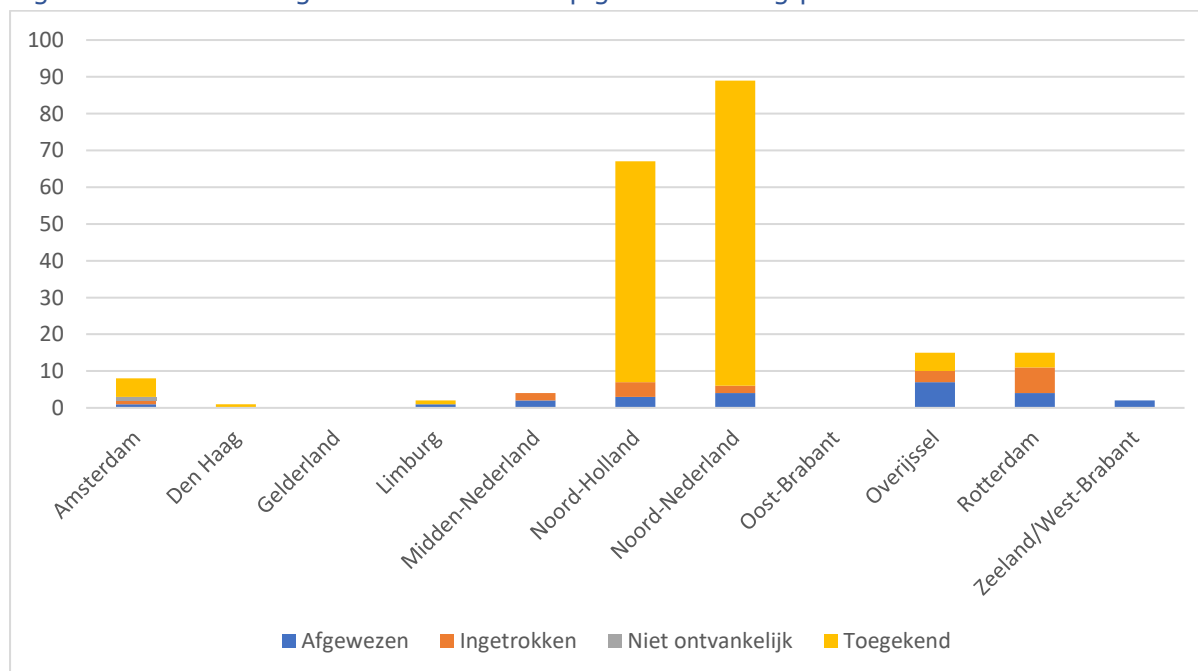
[Figuur 21](#) toont hoe de verzoeken om toepassing van een voorlopige voorziening zijn afgewikkeld in de afgelopen vijf jaar. [Figuur 22](#) toont per rechtbank de afwikkeling. Zie [tabel B17](#) voor de achterliggende cijfers.

Figuur 21: Afwikkeling voorlopige voorziening in percentages, 2019 tot en met 2023

Bron: Raad voor de Rechtspraak.

Figuur 22: Afwikkeling verzoek om voorlopige voorziening per rechtbank in 2023.

Bron: Raad voor de Rechtspraak.

5 Resultaten regelingen rechtsbijstand en Wsnp

Wsnp-bewindvoerders kunnen op basis van het arrangement¹⁸ burgers ondersteunen bij het indienen van een verzoekschrift voor dwangakkoord¹⁹, het moratorium²⁰, en voorlopige voorziening²¹. Zij ontvangen hiervoor gesubsidieerde rechtsbijstand (ofwel: een toevoeging). Het arrangement is gestart in 2012.

Daarnaast kunnen Wsnp-bewindvoerders op basis van de pilot²² burgers ondersteunen bij het indienen van een toelatingsverzoek Wsnp. Ook hiervoor kunnen zij een toevoeging ontvangen. De pilot is gestart in mei 2021.

Gebleken is²³ dat beide regelingen positief bijdragen aan de slagingskans van de minnelijke regeling en aan de doorstroom naar de Wsnp. In overleg met het ministerie van Justitie & Veiligheid zet Bureau Wsnp de Pilot om in staand beleid. Bureau Wsnp stelt op dit moment de nieuwe regeling samen.

5.1 Toevoegingen in cijfers

[Tabel 10](#) laat zien dat in 2023 in totaal 1.110 toevoegingen zijn vastgesteld. Dat zijn 118 toevoegingen meer ten opzichte van 2022; een procentuele stijging van 12%.

Tabel 10: Aantal toevoegingen arrangement en pilot per jaar

Regeling	2022	2023	Percentage
Pilot Wsnp	460	586	27%
Arrangement	532	524	-2%
Totaal	992	1.110	12%

Bron: Raad voor Rechtsbijstand.

In 2023 namen 116 Wsnp-bewindvoerders deel aan het arrangement en/of de pilot. Van deze groep hebben 47 bovengenoemde rechtsbijstand verleend en hebben hiervoor een toevoeging ontvangen. [Tabel 11](#) sorteert het aantal bewindvoerders naar het aantal toevoegingen dat zij in 2023 hebben afgenomen. Het overgrote deel van de bewindvoerders nam vorig jaar maximaal 25 toevoegingen af.

Tabel 11: Aantal toevoegingen arrangement en/of pilot Wsnp, per bewindvoerder, in 2023

Aantal toevoegingen	Aantal Wsnp-bewindvoerders in 2022	Aantal Wsnp-bewindvoerders in 2023
Tot 25	26	34
25 tot 50	3	4
50 tot 100	5	6
100 tot 150	2	3

Bron: Raad voor Rechtsbijstand.

¹⁸ Het gaat hierbij om Wsnp-bewindvoerders die deelnemen aan de Regeling toevoeging bewindvoerders Wsnp II.

¹⁹ Zoals bedoeld in art. 287a Faillissementswet.

²⁰ Zoals bedoeld in art. 287b Faillissementswet.

²¹ Zoals bedoeld in art. 287 lid 4 Faillissementswet.

²² Het gaat hierbij om Wsnp-bewindvoerders die deelnemen aan Regeling pilot toevoeging verzoek toelating Wsnp.

²³ Zie [Evaluatierapport Regeling PTW](#), december 2022.

De pilot maakt onderscheid in particulieren en (ex)ondernemers. In 2023 hebben 440 particulieren (75%) en 146 (ex)ondernemers (25%) gebruikgemaakt van de pilot. Vergeleken met 2022 maken 22% meer particulieren gebruik van de pilot en 47% meer (ex)ondernemers.

[Tabel 12](#) geeft de absolute aantallen weer.

Tabel 12: Aantal toevoegingen Pilot Wsnp, per zaaksoort, per jaar

Pilot Wsnp	2022	2023	Groeipercentage
<i>Particulier</i>	361	440	22%
excl. procedure ²⁴	155	211	36%
incl. procedure ²⁵	206	229	11%
<i>(Ex-)ondernemer</i>	99	146	47%
excl. procedure	48	70	46%
incl. procedure	51	76	49%

Bron: Raad voor Rechtsbijstand.

Binnen het arrangement is er in 2023 een afname van 14% bij het aantal dwangakkoorden en een lichte afname van de voorlopige voorzieningen. Het moratorium is ruim 37% vaker aangevraagd.

[Tabel 13](#) geeft de absolute aantallen en het groeipercentage weer.

Tabel 13: Aantal toevoegingen Arrangement, per zaaksoort, per jaar

Arrangement	2022	2023	Groeipercentage
<i>Dwangakkoord</i>	318	275	-14%
Exl. Proc.	127	110	-13%
Incl. proc.	191	165	-14%
<i>Moratorium</i>	105	144	37%
Excl. proc.	41	56	37%
Incl. proc.	64	88	38%
<i>VoVo</i>	109	105	-4%
Excl. proc.	43	41	-5%
Incl. proc.	66	64	-3%

Bron: Raad voor Rechtsbijstand.

²⁴ 'Exclusief procedure' houdt in dat de Wsnp-bewindvoerder niet aanwezig is geweest bij de zitting. Het gaat hier vooral om zaken waarbij de procedure voortijdig is beëindigd — er vindt dan geen zitting meer plaats bij de rechtbank. Voorbeeld: bij een dwangakkoord komt het voor dat de laatste schuldeisers alsnog instemmen met het schuldaanbod kort vóór de procedure. De procedure wordt dan ingetrokken, de zitting vindt niet plaats; de verleende rechtsbijstand -het samenstellen van het dwangakkoord- heeft schuldeisers overtuigd van de meerwaarde.

²⁵ 'Inclusief procedure' houdt in dat de Wsnp-bewindvoerder aanwezig is geweest bij de zitting.

5.2 Afwikkeling verzoeken op basis van toevoeging

Tabel 14 en tabel 15 tonen het aantal verzoeken op basis van toevoeging per rechtbank. Wat direct opvalt is dat er via deze weg geen of nauwelijks verzoeken worden ingediend in de arrondissementen Oost-Brabant en Limburg.

Het overgrote deel van de verzoeken wordt ingediend bij het arrondissement Noord-Nederland. Te weten 66% voor het arrangement en 85% van de pilot.

In de pilot is een stijging zichtbaar bij veel rechtbanken. In het arrangement neemt het aantal verzoeken bij een aantal rechtbanken juist af.

Tabel 14: Absolute aantal vaststellingen Pilot Wsnp per jaar, per arrondissement

Arrondissement/jaar	2022	2023	Groeipercentage
Amsterdam	4	5	25%
Den Haag	31	50	61%
Gelderland	18	28	56%
Limburg	0	2	-
Midden-Nederland	9	10	11%
Noord-Holland	13	16	23%
Noord-Nederland	307	386	26%
Oost-Brabant	0	0	-
Overijssel	7	13	86%
Rotterdam	23	33	43%
Zeeland-West-Brabant	48	43	-10%
Totaal	460	586	27%

Bron: Raad voor Rechtsbijstand.

Tabel 15: Aantal vaststellingen Arrangement per jaar, per arrondissement

Arrondissement/jaar	2022	2023	Groei- of krimppercentage
Amsterdam	2	2	-
Den Haag	17	22	29%
Gelderland	3	3	-
Limburg	0	0	-
Midden-Nederland	14	3	-79%
Noord-Holland	10	4	-60%
Noord-Nederland	428	443	4%
Oost-Brabant	0	0	-
Overijssel	3	2	-33%
Rotterdam	22	19	-14%
Zeeland-West-Brabant	33	26	-21%
Totaal	532	524	-2%

Bron: Raad voor Rechtsbijstand.

5.3 Vergoedingen regelingen rechtsbijstand

Op 17 en 27 juli 2023 zijn de vergoedingen voor beide regelingen gewijzigd²⁶. De gewijzigde bedragen gelden met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2023.

Voor beide regelingen geldt de laagste eigen bijdrage²⁷ en de korting²⁸, waardoor in 2023 de eigen bijdrage van de burger effectief uitkomt op € 159. [Tabel 16](#) en [tabel 17](#) tonen de in 2023 verstrekte toevoegingen²⁹.

Tabel 16: Aantal verstrekte vergoedingen Pilot Wsnp 2023

Geleverde rechtsbijstand	Vergoeding	Eigen bijdrage minus korting	Aantal vaststellingen 2023	Totale kosten 2023
Particulier: excl. procedure rechtbank	€ 709	€ 159	189	€ 132.090
Particulier: incl. procedure rechtbank	€ 909	€ 159	251	€ 236.163
(ex-)ondernemer: excl. procedure rechtbank	€ 774	€ 159	70	€ 54.427
(ex-)ondernemer: incl. procedure rechtbank	€ 1.049	€ 159	76	€ 84.382
Totaal				€ 507.062

Bron: Raad voor Rechtsbijstand.

Tabel 17: Aantal verstrekte vergoedingen Arrangement 2023

Geleverde rechtsbijstand	Vergoeding	Eigen bijdrage minus korting	Aantal vaststellingen 2023	Totale kosten 2023
Dwangakkoord excl. procedure rechtbank	€ 774	€ 159	110	€ 85.529
Dwangakkoord incl. procedure rechtbank	€ 1.049	€ 159	165	€ 183.197
Moratorium/voorlopige voorziening excl. procedure rechtbank	€ 609	€ 159	97	€ 56.055
Moratorium/voorlopige voorziening incl. procedure rechtbank	€ 859	€ 159	152	€ 133.819
Totaal				€ 458.600

Bron: Raad voor Rechtsbijstand.

Het Arrangement houdt ook rekening met een reistijd- en reiskostenvergoeding. In 2023 bedroeg dit in totaal circa € 27.000.

²⁶ Zie [Besluit tot wijziging van de Regeling toevoeging bewindvoerders Wsnp II](#) en [Besluit tot wijziging van de Regeling pilot toevoeging verzoek toelating Wsnp](#).

²⁷ Zoals bedoeld in art. 4 lid 1 Besluit eigen bijdrage rechtsbijstand.

²⁸ Zoals bedoeld in art. 4 lid 6 Besluit eigen bijdrage rechtsbijstand.

²⁹ De formule voor het berekenen van de toevoeging is als volgt: vergoeding + btw – (eigen bijdrage – korting).

6 Helpdesk Bureau Wsnp

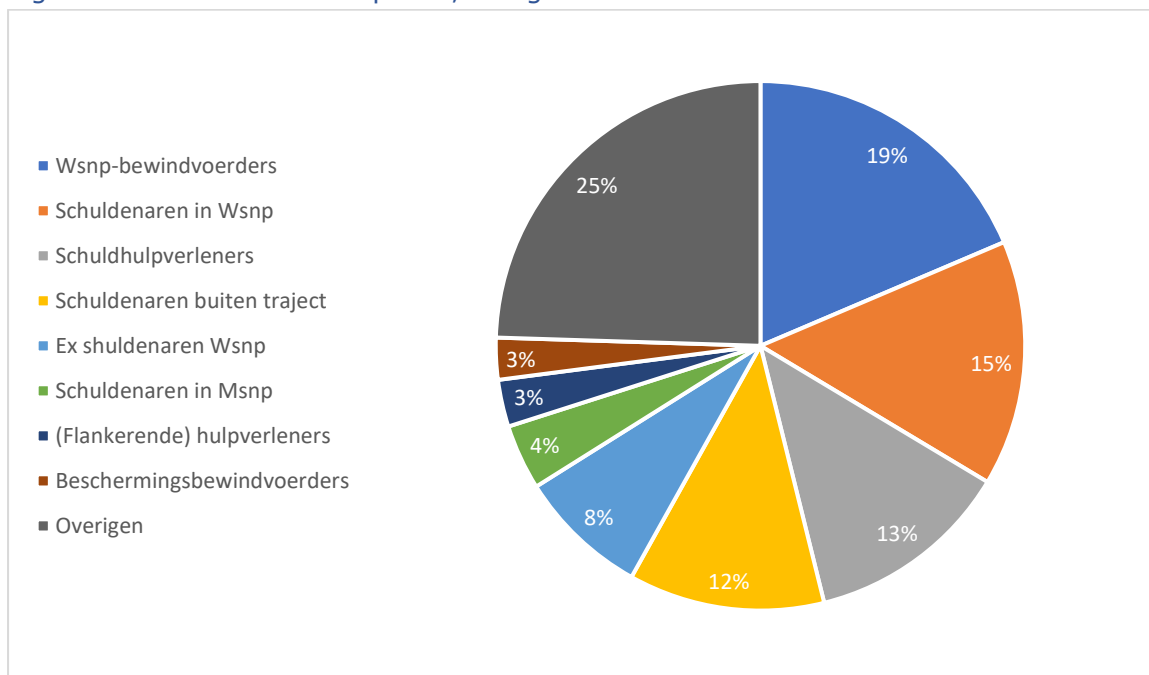
Bureau Wsnp is dagelijks tussen 09.00 en 17.00 uur te bereiken via telefoon en per e-mail. Zowel professionals als burgers kunnen hier terecht voor hun vragen. De vragen die gesteld worden hebben veelal betrekking op de Wsnp, het minnelijke traject en (de berekening van) het vrij te laten bedrag (ofwel: vtlb). De telefonische helpdesk is elke werkdag bereikbaar via [088 787 1910](tel:0887871910). E-mailen kan via infoWsnp@rvr.org of via de www.bureauwsnp.nl.

Bureau Wsnp registreert de onderwerpen die binnen de helpdesk aan bod komen. De volgende paragraaf geeft een samenvatting van deze statistieken.

6.1 Statistieken telefonische helpdesk

Bureau Wsnp beantwoordde 1.253 telefonische vragen in 2023. [Figuur 23](#) laat zien welk type klanten de helpdesk weten te bereiken. Het grootste aantal bellers, 34%, bestaat uit Wsnp-bewindvoerders en personen die de Wsnp doorlopen. 25% van de vragen wordt gesteld door schuldhulpverleners en personen die (nog) niet de Wsnp doorlopen.

Figuur 23: Telefonische helpdesk, categorie klanten

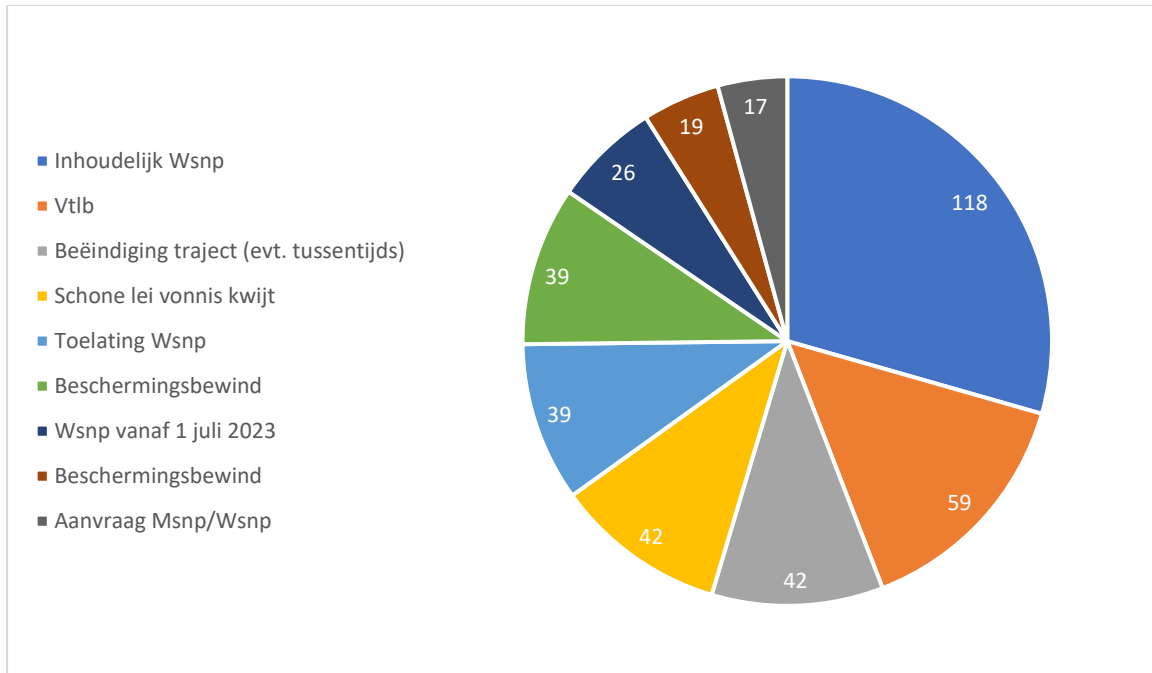
Bron: Raad voor Rechtsbijstand

Onder 'overig' vindt u o.a.: schuldeisers, werkgevers, curatoren Fw, advocaten, rechtspraak, Juridisch Loket, hulpverleners. Bron: Raad voor Rechtsbijstand.

[Figuur 24](#) geeft inzicht in de onderwerpen die burgers³⁰ stellen. De meeste vragen gaan inhoudelijk over de Wsnp. Denk hierbij aan het voldoen aan de Wsnp-verplichtingen, de koopwoning, auto, arbeidsongeschiktheid, relaties en kinderen.

³⁰ Onder burgers vallen de volgende categorieën: burger buiten traject, burger in Wsnp, burger minnelijk traject, burger ná schuldtraject, ondernemer/zzp'er, familie/kennis.

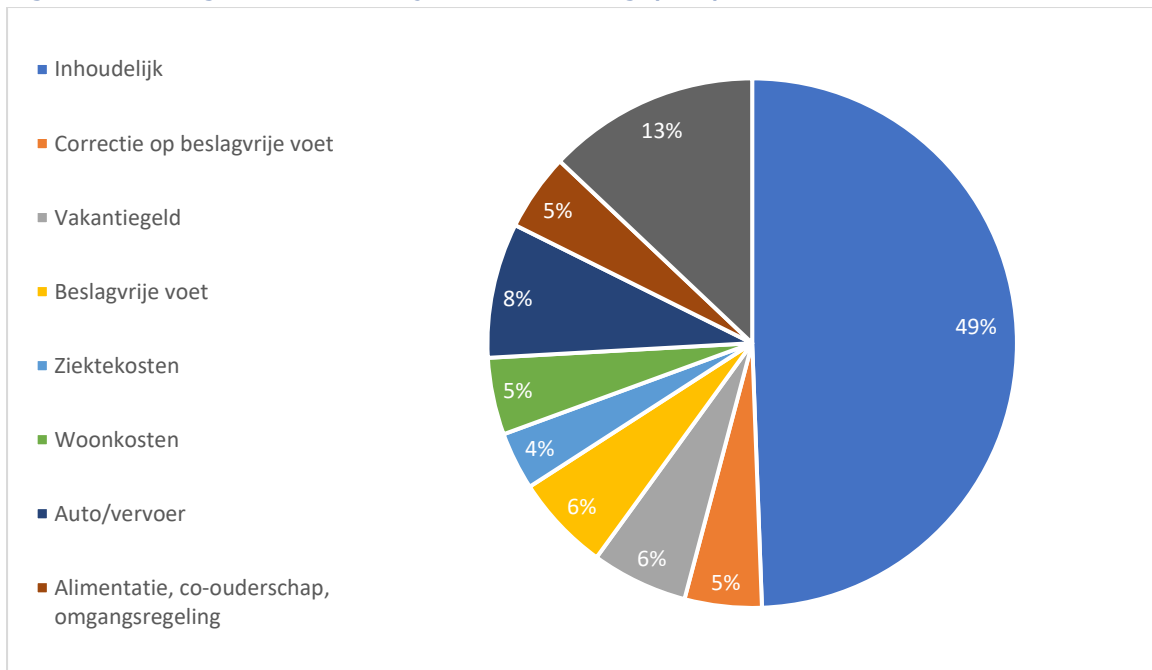
Figuur 24: Vragen gesteld door burgers

Bron: Raad voor Rechtsbijstand

Figuur 25 laat zien welke vragen er gesteld worden over het vrij te laten bedrag (vtlb), zowel door burgers als professionals. Veruit de meeste vragen zijn van inhoudelijke aard, vaak over een onderdeel van de berekening.

Figuur 25: Vragen over het vrij te laten bedrag (vtlb)

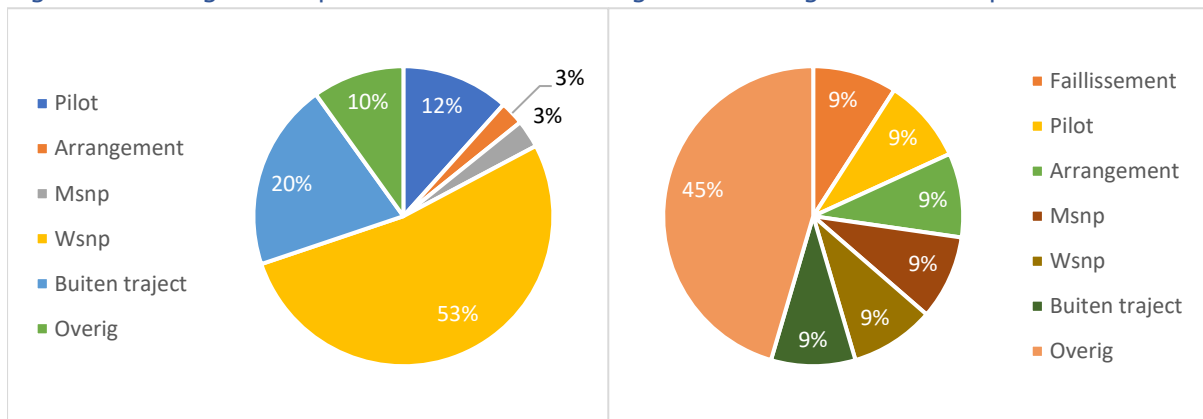

Bron: Raad voor Rechtsbijstand.

[Figuur 26](#) en [figuur 27](#) geven inzicht in de vragen die gesteld worden door Wsnp-bewindvoerders en schuldhulpverleners³¹. In algemene zin gaan veel vragen over het vtlb (dit is een subcategorie onder Wsnp of Msnp). Daarnaast gaan veel vragen over het aanvragen van en/of toelating tot een Msnp- of Wsnp-traject, eventueel gecombineerd met een dwangvoorziening³² en/of Pilot Wsnp/Arrangement.

Figuur 26: Vragen Wsnp-bewindvoerders

Figuur 27: Vragen schuldhulpverleners

Bron: Raad voor Rechtsbijstand.

Bron: Raad voor Rechtsbijstand.

³¹ Meestal als uitvoerder van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs).

³² Zoals moratorium (287b Fw), dwangakkoord (art. 287a Fw)

7 Bijlagen

7.1 Bijlagen hoofdstuk 2

Tabel B1: verzoeken toelating Wsnp per rechtbank, 2019 tot en met 2023

Arrondissement	2019	2020	2021	2022	2023	Aantal per 100.000 inwoners in 2022	Aantal per 100.000 inwoners in 2023	Mutatie 2023 t.o.v. 2022
Amsterdam	848	602	394	300	303	33	32	-1
Den Haag	630	406	367	311	285	20	18	-2
Gelderland	817	509	357	325	402	19	23	4
Limburg	480	299	268	209	178	22	19	-3
Midden-Nederland	803	623	425	384	369	23	22	-1
Noord-Holland	691	475	383	347	302	27	24	-4
Noord-Nederland	1.323	891	705	705	691	49	48	-2
Oost-Brabant	353	251	242	251	218	21	18	-3
Overijssel	541	367	327	255	265	27	28	1
Rotterdam	1.080	1.023	878	611	605	42	41	-1
Zeeland-West- Brabant	591	398	375	285	342	23	27	4
Eindtotaal	8.157	5.844	4.721	3.983	3.960	28	27	-1

Bron: Raad voor de Rechtspraak en CBS.

Tabel B2: Afwikkeling toelatingsverzoek Wsnp per arrondissement, incl. pro forma verzoeken, in 2023

Arrondissement	Toegekend	Afgewezen	Ingetrokken	Niet ontvankelijk	Overig	Totale uitstroom
Amsterdam	73	48	103	67	2	293
Den Haag	126	69	74	16	13	298
Gelderland	257	29	80	11	2	379
Limburg	67	44	41	10	24	186
Midden-Nederland	164	16	84	12	97	373
Noord-Holland	158	21	118	12	4	313
Noord-Nederland	389	31	181	11	56	668
Oost-Brabant	90	24	42	32	18	206
Overijssel	168	31	49	9	26	283
Rotterdam	186	129	151	113	6	585
Zeeland/West-Brabant	206	9	59	38	30	342
Totaal in 2023	1.884	451	982	331	278	3.926

Bron: Raad voor de Rechtspraak.

Tabel B3: Hoger beroep tegen afwijzing Wsnp, per gerechtshof, in absolute aantallen, 2019 tot en met 2023

Jaar	Amsterdam	Arnhem-Leeuwarden	Den Haag	's-Hertogenbosch	Totaal
2019	54	81	52	91	278
2020	24	63	20	30	137
2021	25	36	15	18	94
2022	3	30	10	16	59
2023	11	13	7	15	46

Bron: Raad voor de Rechtspraak.

Tabel B4: Afwikkeling hoger beroep tegen afwijzing Wsnp, in absolute aantallen, 2023

Afdoeningswijze	Amsterdam	Arnhem-Leeuwarden	Den Haag	's-Hertogenbosch
Bekrachtiging	5	7	3	8
Niet ontvankelijk	0	1	3	3
Overig	0	0	0	0
Vernietigd	6	5	1	4
Totaal	11	13	7	15

Bron: Raad voor de Rechtspraak

Tabel B5: Toelatingen, beëindigingen en lopende schuldsaneringen per jaar

Jaar	Toelatingen	Beëindigingen	Lopende schuldsaneringen
2000	8.748	1.185	14.842
2001	8.796	2.385	22.453
2002	9.614	5.516	29.682
2003	10.758	8.811	34.924
2004	14.172	8.802	40.285
2005	14.795	10.058	46.278
2006	15.115	10.846	51.335
2007	15.138	12.661	55.627
2008	9.207	14.207	52.173
2009	8.967	13.837	46.933
2010	11.385	13.551	44.481
2011	14.727	10.858	45.657
2012	13.763	9.888	48.562
2013	12.361	11.474	51.035
2014	12.264	13.710	51.825
2015	11.703	13.830	49.818
2016	9.802	12.606	45.790
2017	8.363	12.040	41.547
2018	5.897	11.001	35.404
2019	4.637	9.450	28.920
2020	2.997	7.987	21.858
2021	2.301	5.628	16.113
2022	1.902	4.871	12.236
2023	1.884	1.357	9.183

Bron: Raad voor de Rechtspraak.

Tabel B6: Aantal uitgesproken schuldsaneringen per arrondissement, 2022 en 2023

Arrondissement	Absoluut aantal 2022	Toelatingen per 100.000 inwoners in 2022	Absoluut aantal 2023	Toelatingen per 100.000 inwoners in 2023	Mutatie 2023 t.o.v. 2022
Amsterdam	93	10	73	8	-2
Den Haag	118	7	126	8	1
Gelderland	225	13	257	15	2
Limburg	88	9	67	7	-2
Midden-Nederland	171	10	164	10	0
Noord-Holland	147	12	158	12	0
Noord-Nederland	363	25	389	27	2
Oost-Brabant	117	10	90	7	-3
Overijssel	158	17	168	18	1
Rotterdam	232	16	186	13	-3
Zeeland/West-Brabant	167	13	206	16	3
Totaal	1.879	142	1.884	141	-1

Bron: Raad voor de Rechtspraak en CBS.

Tabel B7: Aantal lopende schuldsaneringen per arrondissement, 2022 en 2023

Arrondissement	2022	2023	Afname	Afname in %
Amsterdam	817	600	217	27%
Den Haag	790	556	234	30%
Gelderland	1.444	1.117	327	23%
Limburg	792	490	302	38%
Midden-Nederland	1.041	823	218	21%
Noord-Holland	947	677	270	29%
Noord-Nederland	2.009	1.602	407	20%
Oost-Brabant	592	462	130	22%
Overijssel	978	767	211	22%
Rotterdam	1.726	1.204	522	30%
Zeeland/West-Brabant	1.100	885	215	20%
Totaal	12.236	9.183	3.053	25%

Bron: Raad voor Rechtsbijstand.

Tabel B8: Gemiddelde doorlooptijd in jaren naar type beëindiging en eindjaar, 2019 tot en met 2023

Jaar	Akkoord	Faillissement	Geen schone lei	Toekenning schone lei
2017	1.6	1.8	2.2	3.1
2018	1.7	1.9	2.3	3.1
2019	1.9	2.2	2.3	3.1
2020	1.7	2.4	2.5	3.2
2021	1.9	2.6	2.3	3.2
2022	1.6	2.4	2.3	3.2
2023	1.9	2.2	1.9	3.2

Bron: Raad voor Rechtsbijstand.

Tabel B9: Behandelde hogere beroepen tegen tussentijdse beëindiging Wsnp, per gerechtshof, absolute aantallen, 2018 tot en met 2023

Jaartal	Amsterdam	Arnhem- Leeuwarden	Den Haag	's-Hertogenbosch
2018	32	96	33	39
2019	14	54	20	21
2020	13	28	15	11
2021	11	22	8	14
2022	5	14	7	10
2023	7	9	8	11
Afname 2023 t.o.v. 2019	50%	83%	60%	48%

Bron: Raad voor de Rechtspraak.

Tabel B10: Afwikkeling hogere beroepszaken tussentijdse beëindiging toepassing Wsnp, per gerechtshof, in absolute aantallen en percentages, in 2023

	Gerechtshof Amsterdam		Gerechtshof Arnhem- Leeuwarden		Gerechtshof Den Haag		Gerechtshof 's-Hertogenbosch	
	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage
Bekrachtiging	5	71%	5	56%	3	38%	7	64%
Niet ontvankelijk	1	14%	0	0%	0	0%	1	9%
Nog niet toebedeeld	0	0%	0	0%	2	25%	0	0%
Vernietigd	1	14%	4	44%	3	38%	3	27%
Totaal	7	100%	9	100%	8	100%	11	100%

Bron: Raad voor de Rechtspraak.

7.2 Bijlagen hoofdstuk 3

Tabel B11: Aantal ingediende verzoekschriften dwangvoorzieningen, 2019 tot en met 2023

Categorie verzoekschrift	2019	2020	2021	2022	2023
Dwangakkoord (287a Fw)	2.543	2.382	2.137	1.563	1.234
Moratorium (287b Fw)	849	473	356	485	623
Voorlopige voorziening (287 lid 4 Fw)	272	222	176	202	214
Totaal	3.664	3.077	2.669	2.250	2.071

Bron: Raad voor de Rechtspraak.

Tabel B12: Aantal ingediende verzoekschriften dwangakkoorden (art. 287a Fw), per rechtbank, totaal en per 100.000 inwoners, in 2023

Arrondissement	Aantallen	Per 100.000 inwoners
Amsterdam	143	15
Den Haag	131	8
Gelderland	70	4
Limburg	68	7
Midden-Nederland	151	9
Noord-Holland	78	6
Noord-Nederland	135	9
Oost-Brabant	39	3
Overijssel	40	4
Rotterdam	279	19
Zeeland-West-Brabant	100	8
Totaal	1.234	

Bron: Raad voor de Rechtspraak en CBS.

Tabel B13: Aantal ingediende verzoekschriften moratoria (art. 278b Fw), per rechtbank, totaal en per 100.000 inwoners, in 2023

Arrondissement	Aantallen	Per 100.000 inwoners
Amsterdam	79	8
Den Haag	50	3
Gelderland	34	2
Limburg	2	0
Midden-Nederland	53	3
Noord-Holland	68	5
Noord-Nederland	137	9
Oost-Brabant	20	2
Overijssel	10	1
Rotterdam	131	9
Zeeland-West-Brabant	39	3
Totaal	623	

Bron: Raad voor de Rechtspraak en CBS.

Tabel B14: Aantal ingediende verzoekschriften voorlopige voorziening (art. 287 lid 4 Fw), per rechtbank, totaal en per 100.000 inwoners, in 2023

aaArrondissement	Aantallen	Per 100.000 inwoners
Amsterdam	8	1
Den Haag	0	0
Gelderland	0	0
Limburg	3	0
Midden-Nederland	6	0
Noord-Holland	67	5
Noord-Nederland	96	7
Oost-Brabant		0
Overijssel	16	2
Rotterdam	16	1
Zeeland-West-Brabant	2	0
Totaal	214	

Bron: Raad voor de Rechtspraak en CBS.

Tabel B15: Afwikkeling dwangakkoorden (art. 287a Fw) in aantallen en percentages, 2019 tot en met 2023

Afdoeningswijze	2019		2020	
	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage
Afgewezen	446	17%	356	15%
Ingetrokken	1.146	44%	982	43%
Niet Ontvankelijk	61	2%	21	1%
Toegekend	924	36%	946	41%
Totaal	2.577	100%	2.305	100%

Afdoeningswijze	2021		2022		2023	
	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage
Afgewezen	366	16%	223	14%	183	15%
Ingetrokken	925	41%	676	42%	553	44%
Niet Ontvankelijk	41	2%	15	1%	12	1%
Toegekend	915	41%	679	43%	499	40%
Totaal	2.247	100%	1.593	100%	1.247	100%

Bron: Raad voor de Rechtspraak.

Tabel B16: Afwikkeling moratoria (art. 278b Fw) in aantallen en percentages, 2019 tot en met 2023

Afdoeningswijze	2019		2020	
	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage
Afgewezen	121	14%	69	14%
Ingetrokken	118	14%	78	16%
Niet Ontvankelijk	35	4%	13	3%
Toegekend	580	68%	344	68%
Totaal	854	100%	504	100%

Afdoeningswijze	2021		2022		2023	
	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage
Afgewezen	47	13%	47	10%	66	11%
Ingetrokken	54	15%	81	17%	101	17%
Niet Ontvankelijk	7	2%	10	2%	10	2%
Toegekend	254	70%	327	70%	426	71%
Totaal	362	100%	465	100%	603	100%

Bron: Raad voor de Rechtspraak.

Tabel B17: Afwikkeling voorlopige voorziening (art. 278 lid 4 Fw) in aantallen en percentages, 2019 tot en met 2023

Afdoeningswijze	2019		2020	
	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage
Afgewezen	22	8%	16	7%
Ingetrokken	24	9%	11	5%
Niet Ontvankelijk	7	3%	2	1%
Toegekend	218	80%	185	86%
Totaal	271	100%	214	100%

Afdoeningswijze	2021		2022		2023	
	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage	Aantal	Percentage
Afgewezen	9	5%	14	7%	24	12%
Ingetrokken	16	9%	12	6%	19	9%
Niet Ontvankelijk	4	2%	2	1%	1	0%
Toegekend	144	83%	171	86%	159	78%
Totaal	173	100%	199	100%	203	100%

Bron: Raad voor de Rechtspraak.

7.3 Bijlage 1: nieuwsartikel Bureau Wsnp over de Wet tot wijziging van de Faillissementswet [...]

Bureau Wsnp plaatste op 30 juni 2023 het volgende nieuwsartikel op haar website. Het betreft een samenvatting van de Wet tot wijziging van de Faillissementswet ter verbetering van de doorstroom van de gemeentelijke schuldhulpverlening naar de wettelijke schuldsaneringsregeling natuurlijke personen in werking (Stb. 2023, 87).

U vindt het nieuwsartikel [via deze link](#) op de website www.bureauwsnp.nl.

Ingrijpende wijzigingen in de Wsnp per 1 juli 2023

Op 1 juli 2023 treedt de Wet tot wijziging van de Faillissementswet ter verbetering van de doorstroom van de gemeentelijke schuldhulpverlening naar de wettelijke schuldsaneringsregeling natuurlijke personen in werking.

Diverse rechtbanken hebben de belangrijkste inhoudelijk en praktische informatie al gedeeld met de bewindvoerders en schuldhulpverleners in het arrondissement.

Vooruitlopend op de datum van 1 juli hebben mr. Mark Bosch en mr. Christiane Koppelman op 28 juni jl. in een webinar van SSR de wetswijziging toegelicht. In dit artikel bespreken we in het kort de wetswijzigingen en de vragen die hierover gesteld zijn tijdens het webinar.

Waar gaat de wetswijziging ook alweer over?

1. De goede trouwtoets van artikel 288, lid 1 onder b van de Faillissementswet wordt verkort van vijf naar drie jaar. Maar artikel 288 lid 2 onder c blijft onverminderd van kracht. Voor schulden uit een onherroepelijke strafrechtelijke veroordeling blijft een termijn van vijf jaar gelden. Dit is een bewuste keuze, zo volgt uit de Memorie van Toelichting. De wetgever heeft bij verkorting van de termijn gedacht aan de schuldenaar die te goeder trouw is geweest, mee kan en wil werken en zich aan verplichtingen houdt.
2. Een verduidelijking van artikel 285, lid 1 onder f, van de Faillissementswet: Als op voorhand duidelijk is dat het beproeven van een buitengerechtelijke schuldregeling zinloos is, kan een verklaring worden afgegeven waarin dit is vermeld en hoeft niet eerst toch nog een poging te worden ondernomen om een dergelijke regeling tot stand te brengen.
3. De tienjaarstermijn wordt geschrapt. In het verzoekschrift Wsnp blijft de vraag gehandhaafd of er sprake is van een eerdere Wsnp. Als dit het geval is kunnen tijdens de toelatingszitting extra vragen gesteld worden over het hoe en waarom van die regeling, en waarom men nu opnieuw in een problematische schuldsituatie is komen te verkeren. Het schrappen van de tienjaarstermijn kan ertoe leiden dat meer regelingen (eerder) tussentijds beëindigd zullen worden. Voorheen werd daar vanwege de tienjaarstermijn voorzichtig mee omgegaan en werd regelmatig een tweede of derde kans gegeven. De eerste voorzichtige inschatting is, dat die praktijk zal eindigen.

4. De termijn van de schuldsaneringsregeling start vanaf het moment dat de eerste aflossing is gedaan in het kader van de gemeentelijke schuldhulpverlening. Recofa heeft het begrip "aflossing" ingevuld als: maximaal aflossen ten behoeve van de gezamenlijke schuldeisers én maximaal voldoen aan de inspanningsplicht zoals die ook in de Wsnp geldt. Het betekent onder andere dat loonbeslag niet geldt als maximaal aflossen. Grijs gebied is nog wat er gebeurt als iemand niet alle maanden maximaal heeft afgelost, of niet alle maanden maximaal (aanvullend) heeft gesolliciteerd. Geen eerdere ingangsdatum? Of verlenging van de looptijd? Of...?
5. De looptijd van de Wsnp wordt verkort, van drie jaar naar (in beginsel) anderhalf jaar. De rechtbank kan deze periode verlengen met 2 jaar, bijvoorbeeld vanwege de aard van de schulden of het volgen van een opleiding (artikel 349a lid 1). Daarnaast blijft het op grond van lid 2 van datzelfde artikel mogelijk dat de rechter-commissaris de regeling verlengt tot maximaal 5 jaar.

Verwachtingen en vragen

- Het is voorstelbaar dat een schuldenaar die wordt toegelaten tot de regeling in beroep gaat tegen de vastgestelde ingangsdatum. De sprekers menen dat een redelijke wetstoepassing maakt dat dit op basis van artikel 349a lid c mogelijk zou moeten zijn; dit kan interessante jurisprudentie gaan opleveren.
- Welke datum wordt in het Centraal Insolventieregister (CIR) gepubliceerd? In het CIR zal de uitspraakdatum Wsnp gepubliceerd worden. De wens is dat op termijn ook de ingangsdatum vermeld kan worden.
- Wat wordt de datum van het hakbijlmoment? Wat nu als je op 1 juni een woning hebt verkocht met restschuld, je wordt op 1 juli tot WSNP toegelaten en die gaat vanwege een goed verlopen voortraject per 1 april in. Wat gebeurt er dan met die restschuld, want die is dan niet van vóór datum Wsnp? Op deze vraag is nog geen antwoord. Het hakbijlmoment zou datum uitspraak WSNP moeten zijn, maar het is wel heel ingewikkeld (fixatiebeginsel). Het lijkt toch wel onmogelijk dat de startdatum van een buitenwettelijk traject als fixatiemoment (hakbijlmoment) geldt. Dit wordt wellicht interessante jurisprudentie.
- De goede trouw toets kan botsen met een eerdere ingangsdatum voor uitspraak Wsnp. Bijvoorbeeld: begin juli zitting en al 12 maanden afgelost: dan is de regeling al begonnen met lopen. Maar dat is wel gek in het kader van de goede trouw-toets, je bent aan het "teruglopen". Sterker nog, in theorie is het mogelijk dat er een hardheidsclausule is toegepast omdat schuldenaar níet te goeder trouw was, bijvoorbeeld door drugsverslaving. Schuldenaar lost al 12 maanden af en heeft sinds 9 maanden verslaving onder controle...het kán op basis van deze wetgeving.

Materiële looptijd Wsnp

Recofa heeft gesteld dat de materiële looptijd van de Wsnp niet korter kan zijn dan 6 maanden, zodat bewindvoerders en rechtbanken voldoende tijd krijgen om alle werkzaamheden uit te voeren. Als tip geeft Christiane nog mee dat bewindvoerders tijdens de verificatievergadering moeten aanvragen, zeker in regelingen waarbij het aantal maanden na de uitspraak Wsnp beperkt is.

Last but not least

Recofa heeft de afgelopen maanden hard gewerkt om de Recofa-richtlijnen en het Landelijk procesreglement op tijd aan te passen. Deze documenten zijn inmiddels gepubliceerd.

- [Recofa-richtlijnen\(opent in nieuw venster\)](#)
- [Landelijk procesreglement verzoekschriftprocedures insolventiezaken rechtbanken\(opent in nieuw venster\)](#)

Bureau Wsnp heeft in samenwerking met Recofa alle verzoekschriften doorgelopen en aangepast. Al deze documenten zijn inmiddels online gezet.

- [Verzoekschrift Wsnp en bijbehorende stukken](#)
- [Verzoekschrift moratorium\(opent in nieuw venster\)](#)
- [Verzoekschrift dwangakkoord\(opent in nieuw venster\)](#)
- [Verzoekschrift voorlopige voorziening\(opent in nieuw venster\)](#)

De bestaande folders en infographics zijn nog niet aangepast. Totdat de nieuwe folders beschikbaar zijn, versturen wij op aanvraag de oude folders, waarbij informatie over de wetwijziging is toegevoegd via een QR-code. Die informatie kunt u [hier \(pdf, 521 kB\)](#) downloaden.

Conclusie

De wijzigingen ten aanzien van de goede trouw-toets en het schrappen van de tienjaarstermijn roepen weinig tot geen vragen op. Ook de verduidelijking ten aanzien van de poging tot een buitengerechtelijke schuldregeling is helder, al wordt het wel aan de praktijk overgelaten om hier invulling aan te geven. Want wat zijn die "andere omstandigheden" die het onmogelijk maken om tot een buitengerechtelijke schuldregeling te komen? Zoals ook vóór 1 juli 2023 het geval was, is het vooral belangrijk om dat standpunt goed te onderbouwen.

De verkorting van de looptijd Wsnp en vooral ook de "korting" van de maanden in het minnelijk traject hebben, praktisch en ook juridisch gezien, meer haken en ogen. Overigens is die "korting" geen feitelijke korting: de looptijd is nog steeds 18 maanden alleen de ingangsdatum zal – indien aan alle voorwaarden is voldaan – op een eerder moment komen te liggen.

Een en ander zal zich in de periode ná 1 juli 2023 verder gaan ontwikkelen. Ook Bureau Wsnp zal nog niet op alle vragen een antwoord hebben. De onzekerheden die de wetwijziging, en vooral deze twee punten, met zich meebrengt, kunnen wij dan ook (nog) niet wegnemen. We zullen er voorlopig mee om moeten gaan. Als er meer zaken duidelijk worden, of als er bijvoorbeeld interessante rechtspraak ontstaat, zal Bureau Wsnp daar uiteraard op de website en via de nieuwsbrieven over informeren.

Tot slot

Tot slot lieten we op onze website eerder al weten dat wij in verband met de wetwijziging momenteel hard werken aan het actualiseren van de websites [bureauwsnp.nl](#) en [rechtwijzer.nl/schulden\(opent in nieuw venster\)](#). We streven ernaar om deze aanpassingen uiterlijk op maandag 3 juli a.s. doorgevoerd te hebben. Komt u na die datum nog iets tegen wat niet klopt? Meld het dan aan ons via infowsnp@rvr.org.